

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Accepted for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 17 — ŠTEV. 17

CLEVELAND, O., WEDNESDAY, APRIL 29TH 1931 — SREDA, 29. APRILA 1931

VOL. VII. — LETNIK VII.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Žensko društvo "Zvezda." Št. 170 J. S. K. Jednote v Chicagu, Ill., bo obhajalo petletnico obstanke v soboto 2. maja s pomladansko veselico, ki bo, glasom poročil, nekaj izrednega. Veselica se bo vršila v Poljski Sokolski dvorani na 1921 W. 22d St., in se prične ob osmih zvečer.

Miss Jeanette Perdanova, ki si je tekom svoje pred par tedni prirele koncertne turnee nabrala že lep venec lovnikov pri- znanja med ljubitelji petja, nastopila bo z bogatim koncertom v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Avenue v Clevelandu v nedeljo 3. maja zvečer. Mlada, simpatična pevka je prvič nastopila med nami s samostojnim koncertom pred nekaj tedni v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Road, ter je sijajno uspela. O njenih poznejših koncertih po drugih slovenskih naselbinah se je istokot slišalo samo pri- znanje. Nedvomno bo izpolnila nade vse ljubiteljev lepega petja tudi v nedeljo 3. maja s koncertom, ki bo zadnji med nami pred njenim odhodom v Evropo, kjer se namerava še izpopolniti v pevski umetnosti. Miss Perdanova je naša cleve- landska Slovenka in tudi članica JSKJ, torej je vsekakor pri- mereno, da se odzovemo klicu njene pesmi v kar največjem številu. Slovenski Cleveland, ki je vedno rad izkazal naklonje- nost in priznanje talentom, ki so prišli med nas od drugod, bo nedvomno pokazal, da zna ce- niti tudi domače moči in ta- lente.

Slovensko stavbinsko in po- soljino društvo v Waukegan North Chicago, Ill., bo v soboto 2. maja obhajalo 10-letnico svo- jega obstanke. Na večer istega dne se bo vršila glavna letna seja omenjenega društva v šolski dvorani.

Ženski odsek S. N. Doma v Detroitu, Mich., priredi v ko- rist tega Doma "večerinko" na večer 2. maja. Prireditelji se bo vršila v znanih prostorih na Six-Mile Road in Woodward.

V Rock Springsu, Wyo., bo imel slikarsko razstavo naš ameriško-slovenski slikar H. G. Perušek. Razstava bo 8., 9. in 10. maja, in sicer v Slovenskem Domu. Razstavljenih bo okrog 60 slik.

Dramsko društvo "Ivan Can- kar" v Clevelandu, O., je za- ključilo to sezono v nedeljo 26. aprila z zabavno spevoigro "Matiček se ženi." Igra je bila vzporedna v splošno dobro, mestoma celo mojstersko. Kdor ji je sledil, se je gotovo zaba- val. Poset bi bil pa lahko šte- vilnejši.

Na kratek obisk v Cleveland je bil prišel zadnji teden slikar H. G. Perušek s soprogo in hčerko. Obiskal je svoje ro- dniške in nekatere prijatelje, nakar se je vrnil v Chicagu, odkoder odpotuje na daljni za- pad za stalno ali vsaj za daljše bivanje. Medpotoma bo imel razstavo in predavanje v Rock Springsu, Wyo.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

PRVI MAJ je proglašen po predsedniku Hooverju za otro- škí praznik, oziroma za praz- nik otroškega zdravja. Otro- ško rajanje okoli okrašenega "maypola" je običaj, prenešen iz Anglije. Ta drog ali mlaj je bil v Angliji navadno breza, in je bil posvečen boginji cvet- lice. Predsednik Hoover, ki je predsednik American Child Health Association, pozivlja narod, naj žrtvuje vse za zdrav razvoj otrok, ki so bodočnost naroda. Otrokom pa se naj da prilika rajanja v naravi, kar posebno velikomestni otroci po- grešajo.

PREMOGARSKA INDUS- TRIJA nima izgledov, da bi si v doglednem času kaj prida opomogla. V letu 1930-1931 je bilo v Zedinjenih državah pro- duciranega 437,000,000 ton premoga, leto prej pa 516,000,000. Produkcija je torej padla za skoro 100 milijonov ton. Tako poroča United States Bu- reau of Mines. Delni vzrok za manjšo porabo premoga je v dejstvu, da v različnih obratih porabijo za 25% manj premo- ga vsled izboljšane opreme in strojev. Drugi vzrok je, da se kot gonilna sila vedno v večji meri porablja vodna moč, na- ravni plin in olje. Samo v Ze- dinjenih državah se na leto po- rabijo okoli 400 milijonov sodov olja.

SENATOR Robert M. LaFol- lette Jr., ki pripada progresiv- ni republikanski skupini, je pretečeni teden v svojem govo- ru v Bostonu razvijal ekonom- ski program progresivcev v kongresu. Njegov program stre- mi za kar najboljše zmanj- šanje brezposelnosti, vzdržanje ljudske nakupovalne sile in vedno se vzdigajoč življenjski standard. Dejal je tudi, da je splošna depresija dokazala, da se človeške ustanove ne more- jo smatrati za svete, in je iz- razil upanje, da bodo postavdo- daje baš v teh časih bolj pri- stopne za koristne ekonomske izpremembe, kot so bile v takoz- vanih dobrih časih.

V OKLAHOMI je governor W. H. Murray podpisal od dr- žavne postavdojave sprejeto predlogo, ki določa, da se bla- znik in pa zločinec, ki so bili tretjič spoznani krivim kakšne- ga hudodelstva, sterilizira. Iz- vrševanje novega zakona bo v rokah državnega zdravstvenega departamenta, ki bo odločal v posameznih slučajih. Steriliza- cijska operacija osebi, na ka- téri se izvrši, ne povzroči no- bone druge škode, kot da ne more imeti potomstva. Take postavbe ima zdaj že 15 zveznih držav.

REPUBLIKANSKO vladno v Španiji je vlada Zedinjenih dr- žav priznala dne 23. aprila. Ameriški poslanik I. B. Laugh- lin je tozadevno izjavil izročil ministru zunanjih zadev A. Lerroux-u Španskim poslani- kom v Washingtonu je bil ime- novan senor Salvador De Ma- dariaga, priznan znanstvenik, diplomat in pisatelj, ki bo sim- patično sprejet v Zedinjenih državah.

SENATOR James Couzens iz Michigana je izjavil napram nekemu časniškemu poročeval- cu, da je prišel iz inozem-

ALI JE NEVARNO PROSTITI POMOČI?

Predstavimo si nekoga, ki je nekoliko tednov, morda mesecev iskal dela, ali zastoj, in da je potrošil vse, kar je imel pri- hrankov. Kaj naj stori? Čital je v časopisih, da ta ali ona or- ganizacija nabira sklad za po- moč nezaposlenim in da se neke- more dobiti brezplačna hrana ali oblačila in da obstoji brez- plačna posredovalnica dela. Ali slišal je tudi, da tiči nevarnost, ako kdo zaprosi za dobrodelno pomoč. Slišal je izraz "public charge," s katerim nazivamo ose- bo, ki dobi pomoč iz javnih skladov, in da je taka oseba mor- da podvržena deportaciji. Saj je čital v časopisih, da je bilo to- liko tisoč ljudi deportiranih in izmed teh mnogo zato, ker so bi- li "public charges."

Mnogo je resnice v tem, ali na drugi strani je v tem tudi mno- go nepotrebnega strahu, ki po- vzroča skrb in čut nesigurnosti. Mnogo ljudi je pisalo na Foreign Language Information Service, da izvedo, kakšna nevarnost je v tem, ako sprejmejo kako pod- poro. Sledeče navedbe utegne- jo mnogim razjasniti položaj.

Najprej, kdo je "public charge?" Splošno rečeno, vsak- do, ki dobi pomoč ali pomoč iz skladov, ki so last države, okraja (county) ali občine. Ta- ka pomoč more biti vsakovrstna: denar, hrana, oblačila ali pre- mog — s strani "county agenta" ali "overseer of the poor." Tako pomoč utegne biti tudi v obliki brezplačne oskrbe v bolnišnici ali drugih ustanovah, ki so po- polnoma ali deloma vzdrževane iz javnih skladov.

Ako kdo prejme pomoč ali pod- poro od privatne ustanove, pri- vatne bolnišnice ali druge or- ganizacije, on ne postane vsled te- ga "public charge." (Treba je torej razlikovati med "privatni- mi" in "javnimi" ustanovami. Prve se vzdržujejo po privatnih ali dobroteljskih prispevkih, dru- ge se vzdržujejo z denarjem davkoplačevalcev). Treba pa si je zapomniti, da nekatere pri- vatne organizacije poročajo jav- nim oblastim, kake osebe dobi- vajo od njih pomoč ali brezpla- čno oskrbo. Ako imajo priselje- niške oblasti taka imena, jim ni težko dokazati, da je bila dotična oseba ob svojem prihodu v Ze- dinjene države oseba, ki utegne pasti na breme javne dobrotel- nosti ("likely to become a pub- lic charge") in da je zato pod- vržen deportaciji tekom petih let po prihodu. Sprejemati podpo- ro od privatne ustanove, utegne zato tudi vsebovati neko nevar- nost, zlasti ako ima dotična ose- ba kakšno kronično bolezen ali hi- bo in je zato podvržena tekom petih let deportaciji, ker ne bi smela biti pripuščena že ob sa- mem prihodu.

Drugič, kdaj je oseba, ki je "public charge," podvržena de- portaciji? Ne vsi, ki spadajo pod skupino "public charge," morejo biti deportirani. Natu- ralizirani državljani ima isto pra- vico zahtevati in dobivati javno pomoč vsake vrste — brez- plačno oskrbo v katerikoli usta- novi, imajoč javno podporo, ali denarno pomoč, prav tako, ka- kor tu rojeni državljani. Istota- ko vsak inozemec, ki živi v Ze- dinjenih državah več kakor pet let po svojem zadnjem prihodu, more dobivati javno podporo brez vsake skrbi. (Zadnji pri- hod pa je oni, ko je zadnjič pre- korčil meje Zedinjenih držav, oziroma zadnjič prišel iz inozem- (Dalje na 6. strani)

DAN OTROŠKEGA ZDRAVJA

(Piše dr. F. J. Arch, vrhovni zdrav- nik J. S. K. Jednote)
Predsednik Zedinjenih držav, Herbert Hoover, je izdal prokla- macijo, ki določa 1. maj 1931 kot dan otroškega zdravja za vso de- želo. Svoječasno je bil poklical v Washington, D. C., več uglednih zdravniških avtoritet h konfe- renci z ozirom na zdravje otrok. Na tej konferenci so prišli na dan zanimive reči, tikajoče se zdravja otrok. Tako je bilo po- ročeno, da izmed 45 milijonov otrok v tej deželi, jih je več kot 10 milijonov, katerim en ali dru- gi vzrok ovira normalen razvo- j. Od teh 10 milijonov jih je polovico ali 50% podhranjenih, 10% ima težkoce z govorjenjem, 10% jih ima slaba srca oziroma srčne hibe, 4 1/2% jih je, ki so duševno zaostali, 3,8% jih trpi na tuberkulozi, 3,4% jih ima slab ali nerazvit posluš in 0,6% jih je delno ali popolnoma slepih. Le ena solnčna stran statistike je, namreč, da je v deželi nad- poldugi milijon otrok, ki so po- sebno nadarjeni ali nadpovpre- čno razviti.

Navedene številke človeka osupnejo, toda so resnične. Poz- nanje istih bi moralo dovesti k od- pomoci oziroma odpravi takega stanja. Bivši predsednik Theodor Roosevelt je nekoč re- kel, da bodočnost vsakega naroda je odvisna od duševnega in telesnega razvoja mlade genera- cije. To tudi velja za našo pod- porno organizacijo JSKJ; bo- dočnost je odvisna od duševnega in telesnega razvoja naših otrok. Kako naj se praznuje ta "dan otroškega zdravja?" V vseh več- jih mestih in naselbinah širom dežele bodo prirejani gotovi pro- grammi, tikajoči se otroškega zdravja. Udeležite se teh shodov, sej ali programov, ki se bodo vr- šili v vašem mestu. Ako imate svoje lastne otroke in mislite, da imajo morda kakšno fizično hi- bo, peljite jih k vašemu družin- skemu zdravniku ali zobozdrav-niku, kakor slučaj zahteva, da se dotični hibi odmore. Ako še niste dozdaj tega storili, dajte otroka s cepljenjem zavarovati proti kozam, škrlatici in davici. Ako mislite, da je otrok podhra- njen, obrnite se na avtoriteto, ki vam more dati nasvet glede pra- vilnega hranjenja otrok.

Majski dan (May day) je bil že dolga leta med otroci v šolah mnogih krajev te dežele dan ve- selja in zabave. Vsaka taka sku- pina si je izbrala "majsko kra- ljico," ki je vodila dotični dan otroške igre in zabave. Toda, koliko je revnih otrok v velikih mestih in po oddaljenih pode- želskih naselbinah, ki niso nik- zornji toliko kot naša država Ken- tucky. Prebivalstva ima 103,000. Otok je vulkanskega izvo- ra in ima mnogo geiserjev in vro- čih studencev, drevoja pa ni- ma skoro nikakega. Pridelki so v glavnem omejeni na seno, krompir in repo. Živinoreja in ovčjereja je precej razvita. Va- žna panoga dežele je ribolov. Za- nimivo je, da dežela nima niti armade niti vojne mornarice ni- ti utrdb. Jezik prebivalstva se je ohranil čist polnih tisoč let kot je v knjigah Edda in Saga. Govori se pa tudi danski jezik. Lief Ericson je leta 1000 odplul iz Islandije in odkril ameriško celino. Prvo naselbino, imeno- vano Vineland, je ustanovil ne- kje tam, kjer je sedaj New Bedford, Massachusetts.

Koliko zvezd vidimo

Ako v jasnih nočeh opazuje- mo zvezdnato nebo, si navadno domišljujemo, da vidimo stoti- soče ali celo milijone zvezd. V resnici je možno videti s pro- stimi očmi le kakšnih šest tisoč zvezd. Največji teleskop na svetu, ki se nahaja na observa- toriju na Mount Wilson v Cali- forniji, pokaže komaj 1,500 mi- lijonov zvezd.

PO VSEM SVETU JE NEMIRNO

Zdi se, kot bi kar v vsem zem- skem ozračju plavale iskre nemi- rov, uporov in revolucij. Zdjaj tu, zdaj tam se pokadi in za- dimom včas tudi vzplamti pravi požar.

V republikah Srednje in Južne Amerike so imeli tekom dobrih šestih mesecev že celo vrsto re- volucij, ki so spremenile admini- stracije. Najnovejša revolucija na ameriškem kontinentu je pred dobrim tednom vzplamtela v srednjeameriški republiki Hon- duras. Kako se bo razvijala, je za enkrat še prezgodaj preroko- vati.

Republika Honduras meri ne- kaj nad 46,000 kvadratnih milj in šteje nekaj nad 700,000 prebi- valcev, ki so po večini Indijanci in mešanci. Republika meji na jugu na Nicaragua, na severu na Guatemalo, na vzhodu na Atlan- tik (Karibejsko morje), na za- padu pa na republiko Salvador in deloma tudi na Pacifično mor- je. Dežela je po večini poljedel- ska in njeni glavni pridelki so banane, kokosovi orehi, kava in tobak. Na rudinstvu je dežela bogata, toda rudniki so malo raz- viti. Industrije je malo. Glavni industrijski izdelki, ki pridejo vpcštev za izvoz, so "panamski" slamniki in cigare.

V Španiji se je dne 14. aprila odpoval prestolu kralj Alfonz XIII., ter se je podal z družino v inozemstvo. K temu koraku je bil prisiljen, ker so pri sploš- nih občinskih volitvah zmagali republikanci z veliko večino. Pre- vrat se je izvršil brez prelivanja krvi in mlada španska republika si zdaj prizadeva ugoditi željam prebivalstva, ki je osem let tre- pol pod peto diktature.

Najnovejši upor se je pojavil pretečeni teden na daljnem ev- ropsem severu v kraljevini Islandiji, ali kakor jo domačini nazivajo "Island." Razpuščen je bil parlament, imenovan "al- thing," kar je dalo povod demon- stracijam in zahtevam, da se od- stavi kralja in se dežela proglasi za republiko. V splošnem je dežela skoro popolnoma sa- mostojna, le da priznava za kralja danskega kralja Christiana X. Islandija je bila samostojna re- publika od leta 930 do 1263, ko se je pridružila Norveški. Leta 1781 je prišla pod Dansko. Islandija ima najstarejši parla- ment na svetu; leta 1930 je pra- znovala tisočletnico svojega par- lamenta. Višja zbornica parla- menta šteje 14, nižja pa 28 članov.

Islandija je otok v Severnem Atlantskem oceanu in meri okrog 40,000 kvadratnih milj, pribli-žno toliko kot naša država Ken- tucky. Prebivalstva ima 103,000. Otok je vulkanskega izvo- ra in ima mnogo geiserjev in vro- čih studencev, drevoja pa ni- ma skoro nikakega. Pridelki so v glavnem omejeni na seno, krompir in repo. Živinoreja in ovčjereja je precej razvita. Va- žna panoga dežele je ribolov. Za- nimivo je, da dežela nima niti armade niti vojne mornarice ni- ti utrdb. Jezik prebivalstva se je ohranil čist polnih tisoč let kot je v knjigah Edda in Saga. Govori se pa tudi danski jezik. Lief Ericson je leta 1000 odplul iz Islandije in odkril ameriško celino. Prvo naselbino, imeno- vano Vineland, je ustanovil ne- kje tam, kjer je sedaj New Bedford, Massachusetts.

Vsi otroci članov J. S. K. Jed- note bi morali spadati v mladins- ki oddelek iste organizacije!

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Jugoslavija ima morsko oba- lo, za katero jo zavida marsika- tera srednje-evropska država, saj je celinska obala dolga nad 1500 kilometrov, ki ima par sto dobrih pristanišč. Večina teh pristanišč seveda ni razvita, toda, dani so mnogi naravni pogoji za to. Ob vsej jadranski obali so raztreseni tudi številni otoki; vsega skupaj pripada Jugosla- viji 61 otokov, 540 otočcev in 381 grebenov in sik. Od 61 oto- kov je 52 naseljenih. Dolžina otočnih obal znaša nad 3600 ki- lometrov. Jugoslovanska kopna in otočna obala je dolga torej 5171,4 kilometrov ali 2792,4 morskih milj.

Dne 7. aprila je bil objavljen rezultat volitve škofa in civilne- ga predsednika evangelske cer- kve v Jugoslaviji. Za škofa je bil soglasno izvoljen zagrebški župnik dr. Filip Popp, za civil- nego predsednika pa dr. Viljem Roth. Ko izvolitev potrdi kralj, bo škof dr. Popp vrhovni pastir 100,000 nemških in nad 30,000 slovenskih evangeličanov v Ju- goslaviji.

V Splitu je dopotoval debre- czinski vseučiliški profesor dr. Kovacs, ki ima nalogo proučiti možnost, da splitska luka postane izvozna luka za madjarsko blago. Stvar pa je kasneje iz različnih vzrokov običala. Ju- goslovanska oblastva so si na vse načine prizadevala, da ustrežijo, kolikor je le mogoče, madjar- skim prizadevanjem glede tran- zita. Prav tako hočejo tudi se- danjiti Madjarski na roko, in to- tem bolj, ker je prišla iniciativa od madjarske službene strani. Split ima vse pogoje, da postane velika izvozna luka, manjkajo ji samo potrebna skladišča.

Na velikonočno nedeljo ob 2. popoldne je nastal v vasi Čreš- kovi pri Novi cerkvi požar, ki je popolnoma uničil dve stanovanj- ski hiši in dve gospodarski po- slopiji, last posestnikov Franca Smrečnika in Jurija Gorečana. Rčšila se je samo živina, orodje pa je zgorelo. Na pogorišče so prvi prihitali gasilci iz Nove cerkve in gasilno društvo iz Ga- berja pri Celju. Tudi gasilci iz Celja so hitro došli z gasilskim orodjem na pogorišče. Da se požar ni dalje razširil, so pre- prečili novocerkevski gasilci, ker so prvi na pogorišču marljivo de- lovali in požar lokalizirali. Oba posestnika sta grozno prizadeta, saj znaša škoda več stotisoč di- narjev, zavarovana pa sta samo za 20.000 dinarjev. Požar je ba- je nastal zato, ker so tam v bli- žini iz rožnarjev streljali in je iskra švignila v slamnato streho, ki se je takoj vnela in je kata- strofa bila neizbežna.

Družino Slana iz Vučje vasi tik Križevca pri Ljutomeru je baš za praznike doletela strašna nesreča, ki je vzbudila povsod sočutje. Izgubili so nenadoma svojo gospodinj, mater — u- toplila se je v gnojnici. Ta žalost- na vest se je bliskovito raznesla po bližnji in daljni okolici.

Zgodilo se je v sredo na večer. Gospodinja imajo pred prazni- ki vse polne roke dela in skrbi. Tako je tudi ona, kljub svojim šestim križem, še povsod prije- la za delo. Na mah pa ji je sre- di dela usoda prekrizala življe- nje. Ko se je vračala iz hleva, se je ob nečem spodtaknila. Iz- gubila je ravnotežje ter z vso si- lo padla v precej globoko gnojni- sko jazo. (Dalje na 6. strani)

VSAK PO SVOJE

Zeleni Jurij, ki je zadnji te- den privihral v deželo, je bil ves poln aprilskih muh. Ponekod je trosil cvetje črešenj, breskev in magnolij, drugod pa je raztresal sneg.

Prijateljice pri društvu "Zvez- da" v Chicagu, ki mi, žal, osebo niso poznane, me že nekaj ted- nov zelo zapeljivo vabijo, da bi se udeležil njihove pomladanske veselice 2. maja. Obljubujejo mi potice, balunčke, rože in dru- ge dobrote, ki se baje iz raznih vzrokov ne smejo zapisati. Ena uradnic mi je obljubila celo naj- lepšo "Zvezdo," da me bo spreml- jala in mi svetila nazaj proti Jutrovemu.

Jaz pa zdaj premišlujem, da- li me čikaške prijateljice šteje- jo med Modre iz Jutrovega, ali med žejne in grbaste puščavske kamele.

Modri, če so res dovolj modri, bi morali končno sami, brez zvezd, najti pravo pot domov, za kamele se pa nobena "Zvez- da" ne bi dosti brigala. Kvečje- mu bi ji posvetila — pa kako!

Da se z zvezdami in podobni- mi svetlimi stvaricami ni šaliti, je vedel že pesnik Gregorčič, ki je zapisal: "Pač videl zvezd sem brez števila, kresnic ivanskih in pa več; krasno se vsaka je ave- tila, soditi pa sem bil nevedč." Izživati pač znajo, to jim je treba priznati, toda, kadarkoli sem se tekal za zvezdami ali kres- nicami, vjel sem kvečjemu oga- bono večjo, ali pa sem zagazil v lu- zo med žabe, ki so se mi na vsa usta regljale.

Devetnajstletna deklica v New Yorku, ki je ukradla štiri- letnega fantiča, je izjavila na po- licijski sodnji, da je to storila, ker ji je bilo tako silno dolgčas. Gosh, zakaj punca ni ukradla fanta, ki bi bil vsaj 15 let starej- ši!

Najboljši govornik na banke- tu ali kakšni podobni prireditvi je za moj okus tisti, ki pove, da nima nič za povedati in se po- tem tudi ravna.

Iz republike Paraguay poro- čajo, da so tam našli nekaj, kar je dvestokrat slajše kot sladkor, toda kaj in kakšna je tista slad- kost, poročilo ne pove. Tudi jaz sem že poznal nekaj, kar se mi je zdelo tisočkrat slajše kot slad- kor, toda nisem imel prilike oku- siti. Kljub temu tudi jaz ne po- vem, kaj je bilo.

V Holliwoodu je bajé nedavno neka filmska igralka praznova- la svojo srebrno poroko. Da ne bo nesporazuma, je treba poja- sniti, da ni bila 25 let poročena, ampak da se je petindvajsetič poročila.

Neki angleški znanstvenik je nedavno dejal, da se čudi, zakaj je človek nehal biti opica. Če se je to res zgodilo, se tudi jaz ču- dim, ker nisem nič slišal o tistem datumu. Dobro bi bilo, da ame- riški zvezni senat to zadevo pre- išče.

Newyorški ekonom trdi, da ameriški dolar več zaleže in gre v letu 1931 mnogo dalje, kot pred desetimi leti. To zadnje bo vsekakor res: mnogo dalje gre, največkrat tako daleč, da sploh ne pride več nazaj.

Texas, največja država naše Unije, ki je prilično tako velika, (Dalje na 6. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOL. VII. 83 NO. 17

Bodimo otroci narave

Narava je pričela kazati nam, ki bivamo v takozvanih zmerno gorkih krajih severne zemeljske poloble; baš zdaj svoje največje čare. Vsi otroci imajo radi dobre in ljubeznive matere, in tako je postala ali postaja naša mati narava. Mnoge strogosti in šikane narave so odpadle z nastopom pomladi, zato smo postali kar nekako ponosni, da je ona naša mati in mi njeni otroci.

Rožne peruti pomlajene narave so dosegle celo s tovarnami natlačena mesta, njen sladki, vse oživljajoči diš je objel tudi zakajena industrijska središča. Najbolj izrazito vabi k uživanju istih zunaj na poljih, v gozdnih in dobravah. Ključ proste narave sega do obljudenih središč in v velika mesta, kjer vzbudi v srcih napol odtujenih njenih otrok hrepenenje po materinem naročju. Pa se vračajo stotisoči in milijoni njenih sinov in hčera k njej vsaj začasno, kadar jim čas in prilike dopuščajo. Pomladi in poletni romajo procesije napol odpadlih vernikov zopet v svetišče narave, da se napijejo njenega blagoslova.

Prijatelji, ne bodimo gluhi, kadar nas mati narava kliče v svoje svetišče, kajti želi nam le dobro. Tam se bomo nasrkali svežega zraka, ki ni skaljen s prahom in sajami, tam se bomo napili solnčnih žarkov, ki niso bili precejeni skozi mračne koprene smrdljivega dima. Tam se bodo oči napale krasot, ki bodo oplemenitile naša srca. Dolge zimske mesece smo pogrešali vse to, zato ni čudno, če sta sestradana duh in telo.

V umetni civilizaciji, katero je zgradil človek, se mnogokrat brez kazni blufa, podkupuje, zavija, kakor tudi krši razne pisane in nepisane postave. Marsikaj nelepega in nepoštenega se prikriva, in ker ni tožnika, ni sodnika in kazni.

Naravi pa ne moremo ničesar prikriti in je v ničemer goljufati. Vsakemu grehu proti naravi, pa naj bo storjen vedoma ali nevedoma, sledi gotova kazen, prej ali slej.

Zato je prav, da poznamo zakone narave; izpoznali pa jih bomo tem bolj gotovo, čim bolj pogosto se bomo mudili v njenem svetišču. Ne mislimo, da je čas, ki ga porabimo za romanje v svetišče narave, zapravljen in proč vržen. Narava nas bo za to obdarila z zdravjem in podaljšanjem življenja, torej z zakladi, ki jih ni mogoče kupiti za vse zlato sveta.

V svetišču narave se bomo tudi naučili ljubiti prostost, resnico in lepoto. Domišljavost in hinavščina razjedata danes kot rak človeško družbo in otežkočata življenje velikih in številnih ljudskih skupin. In čim manj smisla za lepoto je med ljudmi, tem bolj se med njimi košati samopašnost, trdosrčnost, surovost in izkoriščanje.

Bratje in sestre, čim bolj pogosto bomo hodili v svetišče narave po njen blagoslov, tem bolj bomo zdravi, kar bo pač v največjo korist vsakemu posamezniku, ob enem pa tudi blagajni J. S. K. Jednote. Čim bolj pogosto bomo čitali iz odprte knjige narave, tem bolj bomo vzbujili priprostost, poštenost, resnico in lepoto. To nas bo napravilo dobre družabnike, dobre društvenike, dobre državljane in splošno dobre člane človeške družbe. Družstva J. S. K. Jednote s takim članstvom pa bodo avtomatično privlačevala in pridobivala vse, kar je v resnici zdravega in dobrega med našim narodom v tej deželi.

Bratje in sestre, pomnite, da znaša solventnost J. S. K. Jednote 104.570%. Državne postave zahtevajo, da mora biti podporni organizacija stoprocentno solventna, kajti s tako solventnostjo se jo smatra za finančno trdno in sigurno v normalnih razmerah. Solventnost naše Jednote pa znaša nad štiri in pol procenta več, kot zahtevajo državne postave.

ZA NAGRADE V GOTOVINI

ima J. S. K. Jednota na razpolago

\$2500.00

Za vsakega novega člana ODRASLEGA ali MLADINSKEGA ODDELKA je določeno po en dolar POSEBNE nagrade, poleg nagrad, ki so označene v pravilih.

Kampanja se je pričela 1. februarja in se konča 31. decembra 1931. Nagrade se bodo nakazale koncem leta 1931 društvom, katera jih bodo zaslužila, da jih razdele svojim uspešnim agitatorjem.

DOPISI.

Rock Springs, Wyo. Slovenci v Rock Springsu bomo imeli začetkom maja odličnega gosta v naši sredini. Posetil nas bo naš ameriško-slovenski slikar H. G. Perušek, pa ne sam, ampak z njim pride kakšnih 60 komadov njegovih umetnin. Te umetnine bodo razstavljene tri dni, to je 8., 9. in 10. maja v tukajšnjem Slovenskem Domu, da si jih tukajšnji rojaki in drugodnji lahko ogledajo in po možnosti tudi nabavijo za okras privatnih stanovanj ali tudi več ali manj javnih prostorov. Slikar Perušek se ustavi pri nas takorekó milogrede. Videl je naš zapad in priljubil se mu je, zato se vrača, da ga vidi in uživa ponovno. Pri nas ostane le nekaj dni, kakor se poda dalje proti zapadu, kjer se namerava ustaviti za daljša časa ali za stalno—če imajo umetniki sploh kakšno stalno bivališče.

Izobrazba, kultura in umetnost so tiste svetle točke, ki nas povzdignejo v oči drugih in ki nam zaslужijo takozvano "mesto na soncu". Po višini kulture, ki se je razvila med nami, nas cenijo drugi narodi. Umetnik, najbodo pevec, glasbenik ali slikar, nas najbolj izrazito predstavlja javnosti. Kakor glasba, tako tudi slika govori brez besed v jeziku, ki ga vsaj do gotove meje razumejo vsi narodi. Pri tem pa umetnik pokaže največje vrline in zmognosti naroda, iz katerega izhaja. Narod brez svojih umetnikov, ne dobi v svetu tiste praznizne priznanja, ki ga sicer morata zaslužiti, pa naj si bo še tako pošten, priden in značilen. Pred dobrim desetletjem Slovenci v svetu sploh nismo bili poznani, ker ni bilo države, katero bi bili lahko nazivali svojo lastno domovino, in ker so bili naši umetniki, če so se podali v svet, smatrani za Nemce ali pa za Avstrijce, kar je bilo nazadnje isto. Danes nastopajo naši umetniki pod firmo Slovencev ali Jugoslovancev, in to je mnogokje po svetu znatno povzdignilo naš ugled.

Slikar Perušek, ki se je z lastnim trudom in talentom vzdignil v visino priznanega umetnika, je že marsikaj v precejšnji meri pripomogel k večjemu ugledu nas Slovencev in Jugoslovancev. Priznanje kot resnični umetnik v svoji stroki si je najprej pridobil med Američani, med nas pa je prišel šele, ko je mogel pokazati resnične uspehe na umetniškem polju. Njegove slike so bile razstavljene na razstvenih umetniških razstavah Amerike ter so bile deležne ugodne kritike, priznanj in tudi nagrad. To dokazuje, da so ga priznali za umetnika Američani, predno smo ga mi ameriški Slovenci sploh poznali.

Prvo razstavo svojih del med Slovenci je priredil Perušek pred nekaj leti v Chicagu. Tej razstavi je sledila druga v Slovenskem Narodnem Domu v Clevelandu, ki je bila, glagolj, slajen uspeh v vseh ožirih. Največja slovenska naselbina v Ameriki mu je dala priznanje, kakršno je umetnik zaslužil, ob enem pa ga je širši slovenski javnosti v Ameriki predstavila kot resnega umetnika, ki pa je ob enem naš, čisto naš "ameriško-slovenski" umetnik, ker je izšel naravnost izmed slovenskih priselencev.

Tej razstavi je sledilo več razstav po drugih, manjših slovenskih naselbinah Amerike, ki so bile vse kolikor toliko uspešne. Zdaj pride končno na vrsto tudi naš Rock Springs, ki je čna izmed treh največjih slovenskih naselbin na zapadu. V Slovenskem Domu bo razstavljenih okrog 60 Peruškovih slik, katerih motivi so deloma vzeti v Sloveniji, kjer se je umetnik mudil pred nekako dvema leti, deloma pa v Ameriki. Slovenci v Rock Springsu so se še vedno dobro izkazali, kadar se je šlo za kakšno lepoto in plemeniti stvar, zato gotovo ne bodo prezirali Perušekove razstave, ko bo otvorena med nami. Perušek je bil deležen priznanja umetniških krogov v Sloveniji, med umetniki v Ameriki, pa tudi med rojaki različnih naselbin te dežele, koder je razstavljal svoja dela.

Tekom razstave v Rock Springsu bo imel slikar Perušek tudi predavanja o umetnosti, s katerim nam bo skušal odkriti gotove skrivnosti umetniškega ustvarjanja. Zato je priporočljivo, da rojaki tega mesta in okolice obiščejo razstavo v obilnem številu. Marsikateri lepa tajnost umetniškega sveta se nam morda pri tej priliki odkrije. Dalje bo videla naša tu rojena mladina, da ima tudi naš mali slovenski narod vstopanja vredne umetnike, pa bo zaradi tega tudi naš višje cenila.

Priporočljivo bi seveda bilo tudi, da bi si o priliki Perušekove razstave "prilastili" nekaj njegovih umetnin, da bi ostale za stalno med nami. Za časa njegove razstave v Clevelandu je bilo poročano v listih, da so si lepo število njegovih slik nabavili posamezniki, nekaj večjih pa so kupila društva in Narodni domovi. Prve kraslice stanovanja posameznikov rojake, druge pa Narodni domove, ali tiskovne urednike. V koliko bomo tudi mi, rojaki v Rock Springsu, v tem oziru poslušali naše bratje v Clevelandu in tudi po drugih slovenskih naselbinah, je seveda težko reči, toda vsaj nekaj bi se vendar dalo napraviti.

O Perušekovi razstavi, ki se bo vršila v našem Slovenskem Domu, bodo obveščeni tudi tukajšnji Američani in drugodnji, ter jo bodo nedvomno posetili v večjem ali manjšem številu. Na vsak način bo tudi to povzdignilo naš ugled med drugodnji, ta ugled pa bo tem večji, čim večji bo poset razstave in zanimanje za isto od naše strani.

Perušekova razstava 8., 9. in 10. maja naj tvori nekaj naš narodni praznik. Založnost bi bilo, če bi se za umetniška dela, za katera se zanimamo in jih cenimo drugodnji, ne brigali mi, ki smo umetnikov bratje in sestre po krvi in jeziku.

Mary Kerishnik.

Chicago, Ill. DA SE NE POZABITI! In pa seveda, da se ne bo kdo izgovarjal, da mu ni bilo znano, hočem ponovno poročati v našem priljubljenem glasilu, da se bo pomladanska veselica ženskega društva "Zvezda" vršila v soboto 2. maja zvečer. Prireditelj, ki bo ob enem praznovanje petletnice društvene obstanka, se bo vršila v Poljski Sokolski dvorani na 1921 W. 23d St.

Povabljeni so vsa bratska društva iz Chicaga in okolice, ter upamo, da se vabilu odzovejo in nas posejijo na večer 2. maja. Tudi naše društvo bo pripravljeno se odzvati podobnim povabljenim drugih društev.

Na veselico je povabljen glavni predsednik Paul Bartel iz Waukegan, ki nam je že sporočil, da se bo povabilu odzval, zakar se mu že vnaprej zahvaljujemo. Povabljen je tudi sobrat William B. Laurich, glavni nadzornik, in upamo, da se bo vabilu odzval. Tudi sobrat urednik je vabiljen, da za nekaj ur pozabi Cleveland in poseti našo pomladno veselico. Ako se povabilu odzove, mu ne bo žal, kajti pripravljeno imamo zanj najlepšo "Zvezdo", da mu bo svetila nazaj proti Jutrovem. (To je zelo lepo in ljubeznjivo od sester v Chicagu in njih nameni so nedvomno dobri in plemeniti, toda meni se zdi, da kakor hitro bi tista "Zvezda" zagledala obraz in visoko čelo moje malenkosti, bi se takoj utrla in bi je ne bilo nikjer več videti. Jaz revež bi na lomasti proti domaćemu wigwamu v večji temi kot kdaj prej, op. urednika.) Se enkrat vabim vse tukajšnje in okoljske člane in članice JSKJ, kakor tudi vse prijatelje "Zvezde", da se gotovo udeležijo te prireditve. Bo v resnici nekaj posebnega, kar pa mora ostati za sedaj še skrivnost. Najbolj srečen in zadovoljen bo, kdor bo navzoč. Godba, kakor tudi postrežba bo prvovrstna, zakar jamči odbor. — Sestrski pozdrav, in na svidenje na večer 2. maja!

Agnes Jurečič, tajnica dr. Zvezda, št. 170 JSKJ.

Chicago, Ill. Kakor je bilo že poročano, priredi naše žensko društvo "Zvezda", št. 170 JSKJ svojo pomladansko veselico na večer 2. maja v Poljski Sokolski dvorani na 1921 W. 23d St. Ker ob tem času obhaja društvo petletnico svoje obstanka, so vabljena vsa društva in vsi člani in članice JSKJ, kakor tudi posamezni rojaki in rojakinje v Chicagu in okolici, da se te prireditve udeležijo. Na programu imamo marsikaj zanimivega, tako, da ne bo nobenemu žal, ki nas omenjenega večera poseti. Za veselico se tudi pravo pridno pripravljajo naše mlade članice. Igral bo J. Kotevarev orkester, in kot znano, ta zna igrati za stare in mlade. Za tolažbo lačnih in željnih bo skrbel veselilni odbor. Vstopnina je samo 50 centov za osebo. Ena navzočih oseb bo dobila tudi lepo darilo, namreč krasno uro. V postoj, kar pridejo le navzoče osebe. Torej, kdor želi dobre zabave in se posebej vsak tisti, ki misli, da je srečo na dobrih terminih, naj gotovo pride v soboto 2. maja ob osmih zvečer v Poljsko Sokolsko dvorano na našo veselico. Solratu uredniku pa ne bomo ponujali ure, ampak čaka ga velik kos polne največji balun in najlepša ruža. (O bogovi, ne vpijite me v skušnjavo! Op. urednika.) Pozdrav vsemu članstvu J. S. K. Jednote, onim, ki bivajo v primerih bližini, pa: na veselo svidenje na večer 2. maja!

Mary Kovacic, predsednica dr. Zvezda, št. 170 JSKJ.

North Chicago, Ill. Ob desetletnici Slovenskega štavbinskega in Posojilnega Društva (North Shore Building and Loan Association). Pred desetimi leti je bila splošna misel za ustanovitev gori omenjenega društva. Zasluga za to ustanovitev pomaga gosp. Mr. Franku Opekli in Mr. Mattu Suhodolniku. Gori imenovana sta bila že člana stavbinskega in posojilnega društva. Mr. Opeka je bil član tukajšnjega posojilnega društva, Mr. Suhodolnik pa enega v Chicagu. Ker sta ta dva rojaka vedela, kako velike važnosti so stavbinska in posojilna društva, sta se zavezala in agitirala med tukajšnjimi rojaki za ustanovitev takega društva tudi med Slovenci v Waukeganu in North Chicagu.

Leta 1921, aprila meseca je bil sklican ustanovni shod, na katerega je prišlo precej začetnih rojakov. Na isti ustanovni shodu sta bila povabljeni, urednika poljskega društva, da sta nam dala navodila, kako ustanoviti stavbinsko in posojilno društvo, kakor tudi, kako ga voditi. Na prvem ustanovnem shodu se je vpisalo 66 članov. Prva seja in kolektanje se je pričelo prvo soboto maja meseca istega leta.

Kakor ima vsaka nova in nepoznana stvar težkoče, ako nima zato izvežbanih moči, tako je prišlo tudi to novorojeno društvo večkrat v zadrego in je moralo iskati informacij, da je zamoglo pravilno vršiti in zadostiti državnim postavam, katere so jako stroge, posebno pa še pri mladinskih društvih.

Piscu teh vrstic je prav dobro znano življenje tega društva, reči mora, da se vse težkoče pozabijo, kadar človek vidi, da niso bile brez uspeha.

Prva leta je bilo tudi to društvo kakor mlado dete, katero se ne more postaviti na svoje noge. Nekateri rojaki so ga gledali bolj od daleč, misleči, da bo v kratkem cepnilo in zaspalo za vedno. Društvo se je pa pričelo razvijati in rasti v močeno drevo. Rojaki so pričeli uvidevati, da je to, posebno za delavski razred, eno najboljših društev, polagoma so se mu pridružili z malo izjemo vsi, tako, da je to društvo postalo pravi blagor za tukajšnje delavstvo. Društvo pa tudi vrši svoje delo nepristransko, radi tega ima tako velik uspeh in ugled. Iz malega semena zraste tudi veliko drevo, ako se ga pravilno nečuje. Temu je podobno tudi North Shore Building and Loan Association.

Prvi uredniki društva so bili sledeči: Frank Opeka, predsednik; Frank Jerina, podpredsednik; John Umek, tajnik; Martin Svete, blagajnik; Frank Barle in John Opeka, pomožna tajnika; John Zalar, Ignatz Grom in Matt Suhodolnik, direktorji.

Iz sledenčih vrstic bo razvidno, kako je društvo napredovalo:

Prvo leto je znašalo premoženje.....\$ 10,931.08

drugo leto.....47,522.88

tretje leto.....122,866.23

četirto leto.....203,842.92

peto leto.....293,167.01

šesto leto.....373,116.65

sedmo leto.....414,421.94

osmo leto.....521,205.87

deveto leto.....569,696.18

Za zadnje leto pa ne morem dati še natančnega poročila, ker niso še računi zaključeni. Mislim pa, da bo približno tri četrt milijona dolarjev premoženja s 1,100 člani.

To je lep napredek v tako kratkem času, na katerega smo lahko ponosni. Pri tej priložnosti apeliram na vse one, kateri niso še pri Slovenskem Stavbinskem in Posojilnem društvu, da pristopijo in se pridružijo temu za delavski razred tako koristnemu podjetju. Prav lepa priložnost se vam nudi prvi petek (1. maja) zvečer in naslednji dan v soboto popoldne, ko bo društvo izdalo novo serijo delnic in nastopilo 11. leto poslovanja.

Ravno tako vabim vse delničarje, da se polnoštevilno udeležijo glavne letne seje, katere se bo vršila v soboto 2. maja ob polu osmi uri zvečer v šolski dvorani. Na tej seji bo kratko poročilo društvenih urednikov, razmotrivalo se bo o raznih drugih zadevah, ter bo tudi volitev treh odbornikov. Torej, ne pozabite se odzvati mojemu vabilu in priporočilu.

S pozdravom, John Zalar, predsednik North Shore Building and Loan Association.

Pittsburgh, Pa. Na seji društva sv. Stefana, št. 26 JSKJ, ki se je vršila 15. marca, je bilo sklenjeno, da se članstvo kar mogoče številno udeležijo slavnosti razvitijske zasedbe društva št. 116 JSKJ, ki se bo vršila 30. maja. Na seji dne 19. aprila pa je bilo to v toliko popravljeno, da se omenjena slavnost udeležijo v imenu društva le tajnik Joseph Pogacar. Vzrok temu je, da je bilo na seji Slovenskega Doma, dne 29. marca, sklenjeno proslaviti dvajsetletnico Domovega obstanka na dan 30. maja, to je prav na isti dan, ko bo prej omenjeno društvo imelo razvitijsko zasedbo. Ker je Slovenski Dom v Pittsburghu last slovenskega naroda v Pittsburghu in okolici, so si člani društva št. 26 JSKJ šteli v dolžnost ostati doma, ter se udeležiti slavnosti dvajsetletnice Slovenskega Doma. S tem bodo pokazali svojo lojalnost do ustanove, ki nam je dozdaj in nam bo tudi v bodoče nudila prostor in prilike za bratske, kulturne, zabavne in prijateljske sestanke.

Torej, bratje pri društvu št. 116 JSKJ naj ne zamerejo, ker je bil prej omenjeni sklep izpremenjen, kaj se to ni zgodilo vsled kakšnega nasprotovanja, ampak iz lojalnosti do naše lastne narodne institucije. Sobotom in sesteram pri društvu št. 116 JSKJ želimo, da bi jih nova zastava vodila k čim večjemu razvoju, da bi se njihove vrste pomnožile desetkratno, da bi jih usoda obklopila z nekajimi zdravjem in bratskim razpoloženjem ter sploh z vsemi dobrotami, ki so dobremu in naprednemu društvu potrebne.

Delavske razmere tu pri nas so pod ničlo. Kljub temu so prošni člani društva sv. Stefana, št. 26 JSKJ, da agitirajo za naše društvo, kadarkoli se jim ponudi prilika, da se številno članov ne bo manjšalo. Naše društvo pomaga kolikor more svojim članom: ki so vsled slabih delavskih razmer toliko prizadeti, da ne morejo plačati svojih assessmentov. Pomagajte tudi vi drugi člani drug drugemu, kolikor morete; s tem boste pokazali, da ste pravi bratje in vredni sinovi JSKJ.

Ne vem sicer, sodim pa, da so tudi naši glavni odborniki kolikor toliko prizadeti po brezposelnosti, zato mislim, da imajo vsaj nekateri dovolj časa, da bi se včas v javnosti kaj oglasili in napisali kaj za naše glasilce. Dosedaj se jih je samo par nekoliko oglasilo, od drugih se pa ni sliši, kot da jih ni več med živimi. Ne vem, zakaj je tako. Gredivo imajo dovolj, recimo, kampanja je odprta, nagrade so razpisane, toda, če bi nas včas urednik malo ne opomnil, bi ostalo večina moč in v zapisniku. Glavni odbor molči in ne agitira, članstvo pa je tiho in spi. Dosedaj se nisem zapazil, da bi bila v tistih maloštevilnih dopisih zapisana kakšna beseda o kampanji, o nagradah itd. Medtem ko mi spi, pa drugi delajo, pišejo in agitirajo in izrabljajo našo molčevnost v svoj prid. Imamo svoje glasilce, kjer sicer urednik napravi svoje, toda pisati bi morali tudi glavni odborniki, pisati bi morali in agitirati, da se članstvo zane in začne delati, da bo veselje. Naprej za večjo J. S. K. Jednoto!

Joseph Snelter, predsednik društva št. 26 JSKJ.

Rock Springs, Wyo. Upam, da dobim nekoliko prostora v Novi Dobi, da poročam nekoliko o tukajšnjih razmerah. — Nedavno je preminil tukaj rojak Frank Mivšek, član društva sv. Alojzija, št. 18 JSKJ; bil je dalje časa bolan. Kar se dela tiče, je za prilieno isto, kot drugod, nekateri imajo nekaj dni več, drugi manj, služba pa je slab, obrni se kamor hočeš.

Malokdaj imamo priliko videti na odru tukajšnjega Slovenskega Doma kakšno večje novo igranje. Mislim, da je nekako 15 let, odkar je bilo vprijetorjena igra "Divji lovec". Po tistem se ni bilo nobene tako velike igre pri nas, kos so s jo zdaj zamislili naši diletanti. In sicer pride na oder zanimiva igra "Vdova Rošinka". Koliko je s tem stroškov in koliko žrtvovanja pri taki reči, ve najbolje tisti, ki se udeležuje. Morda je ves dan delal, da se je kar kadilo o njega, zvečer ob sedmih se pa odpravi na vajo, četudi je morda dve do deset milijonov. Bodi ga zvest, da bo s tem pomagaj blagajni Slovenskega Doma, da se ne je prime "ta-lena jetika". Vsak, ki je kdaj igral, tudi ve, kako v večjem igralci na odru igrata, ako je dvorana polna občinstva, saj je pa to tudi vse njih plačilo za trud.

"Vdova Rošinka" bo vprijetorjena na 30. maja zvečer. Vabljeno so rojaki že danes, da se omenjene prireditve udeležijo, to nelo iz Rock Springsa, ampak tudi iz okoljskih naselbin, kot so Sweetwater, Reliance, Dines, Winton, Superior, Diamondville, Kemmerer itd. Posebno tisti, ki ste doma blizu "Skufje Luke", in vam je nekoliko znano, "kje se je bel tak grd zgodi, da je macka nekoga smidla", nikar ne zamudite te prireditve. Gotovo ne bo nikomur žal, ki bi prišel pogledat "Vdovo Rošinko". Omenjena igra je bila že več

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Kat. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: PAUL BARTEL, 901 Adams St., Waukegan, Ill.
Podpredsednik: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:

DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: JOHN KUMER, 412-12th Ave. E., Duluth, Minn.
2. nadzornik: JOHN MOVSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O.
3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Porečni odbori:

Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
1. porotnik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
2. porotnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotno uradno glasilce:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice spricvala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

ali manj popisana v raznih slovenskih listih, in kdor je kolekaj čita, ve, da ni mala reč. — Lej hudirja, u. urednika bi bil pa skoraj pozablil povabiti. Saj ga že dolgo ni bilo v Rock Springsu, samo čez par držav naj stopi, pa bomo skup. (Saj res ni tako daleč! Pet držav je vmes in menda nekaj nad tisoč milj razdalje, pa kaj je to za nas, ki smo v Ameriki! Op. urednika.) — Torej, rojaki te okolice, ne pozabite na "Vdovo Rošinko" 30. maja!

John Pintar.

Ely, Minn.

IZ URADA TAJNIKA FEDERACIJE J. S. K. J. — Društvom JSKJ v Minnesoti, oziroma članstvu istega, je znano, da se je vršila zadnja seja Federacije JSKJ društev za Minnesoto dne 5. oktobra 1930 v Gilbertu, Minn. Istčasno je bilo sklenjeno, da se vsi pribojnjaki seja vseh društvenih zastopnikov in zastopnic prvo nedeljo v juniju, to je, dne 7. junija 1931, v Chisholmu, Minn.

Seja se bo vršila v Mahnetovi dvorani in se prične ob dveh popoldne. Vsako društvo JSKJ v Minnesoti je upravičeno poslati na to zborovanje od enega do treh zastopnikov ali zastopnic. Namen te seja je, da se zainteresira za ostala društva, ki se niso pridružili Federaciji, da pristopijo, in da se v splošnem deluje v smeri pomembnih nalog Federacije.

Na vse tajnike JSKJ društev v Minnesoti so bila že poslana vabila in povabilnice, tako, da bodo imela društva dovolj časa se pripraviti in izvoliti zastopnike ali zastopnice za prihodnjo sejo Federacije. Apelliram na vsa društva, da zanesljivo pošljejo zastopnike na prihodnjo sejo, tako, da bodo vsa minnesotska društva zastopana v Federaciji.

Obenem apeliram na članstvo minnesotskih društev, da razmotiriva na mesečnih sejah, katere točke pravi rabijo izboljšanja in na kakšen način bi se isto najlažje doseglo. Dalje naj bi se razmotirivalo tudi o morebitnih točkah, ki se niso danes pravilnih, da-l bi bile mogoče koristne v bodočnosti. Seji bodo vsi zastopniki vedeli za, če se bodo vsi prihodnjo sejo Federacije, da pristopijo, in da se v splošnem deluje v smeri pomembnih nalog Federacije.

Obenem apeliram na članstvo minnesotskih društev, da razmotiriva na mesečnih sejah, katere točke pravi rabijo izboljšanja in na kakšen način bi se isto najlažje doseglo. Dalje naj bi se razmotirivalo tudi o morebitnih točkah, ki se niso danes pravilnih, da-l bi bile mogoče koristne v bodočnosti. Seji bodo vsi zastopniki vedeli za, če se bodo vsi prihodnjo sejo Federacije, da pristopijo, in da se v splošnem deluje v smeri pomembnih nalog Federacije.

Obenem apeliram na članstvo minnesotskih društev, da razmotiriva na mesečnih sejah, katere točke pravi rabijo izboljšanja in na kakšen način bi se isto najlažje doseglo.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

SPORTSMANSHIP

A sportsman is one who pursues sports. He or she may be an active participant in the field such as track, baseball, swimming, football, soccer, basketball, and bowling, to mention the leaders only. The younger set is prone to indulge in the more strenuous form of athletics, while the elders, most of them parents, will engage in the less energetic means of outdoor recreation such as golf, hunting and fishing.

Here in America both males and the females exercise their bodies to a greater extent than do the people of the East. A wand of superstition covers the multitudes across the ocean and restrains a number from enjoying the freedom that our bodies were intended for. Especially the women folk, who think it a disgrace to see their daughters take part in athletics, and go even so far as to pronounce them immoral. That unconscious domination over women prevailed among a number of our people until they became accustomed to the American way of doing things. The younger generation—the offsprings of a number of such superstitious parents—entirely discarded the imported idea, and today finds them athletic minded. And girls believed that they had as much right to enjoy the freedom of the open air as did the boys. This explains the reason why the young ladies of today are healthier and more active than their mothers and grandmothers.

There is yet another type of sportsman—one who in sports is fair and generous; a good loser and a graceful winner is the definition found in Webster's Dictionary.

Wherever competition is found one is bound to see two groups, each of which favors one side. That is human nature. Strangers viewing a game will invariably form sides unconsciously, with the weaker team usually receiving the "breaks." Officials are the only ones excluded from favoring any one group. They are viewing the performance to see that the plays are executed according to "Hoyle," and so intent are they in fulfillment of duties that the final results are made known to them only after the contest.

Sometimes the losers blame officials. To them it appears that any decision favoring the opponents was a mark of injustice, failing to realize that the officials are non-partisan.

Sports are actively engaged in by many lodges of our SSCU. Inter-lodge contests should be looked to with the greatest interest by the members. We want the competition to be keen and as many lodges organize athletic teams as is feasible. But we also want sportsmanship to prevail in all games.

"A sportsman is one who in sports is fair and generous; a good loser and a graceful winner."

ENTERTAIN GUEST

Farewell Concert

The spacious and hospitable home of Mr. and Mrs. Joseph Plevnik, 811 E. 185th St., was the scene last Thursday afternoon of a tea held in honor of the lovely Mrs. Stella Marek-Cushing who has recently charmed us with her very interesting selections of Yugoslaviana.

All of the ladies present were enthused about the art that Mrs. Cushing displayed on the stage and now they were delighted with her personality.

The tea table was beautifully arranged with a special selection of garden flowers and the yellow candles carried out the color scheme beautifully.

The guests present were: Mrs. Stella Marek-Cushing, Mrs. Frank Zakrajsek, Mrs. Paul J. Schneller, Mrs. Rudolph Gregorich, Mrs. F. J. Kern, Mrs. Paul Schneller, Mrs. Joseph Smrekar, Mrs. August Svetek, Mrs. John Bukovnik, Mrs. James Rotter, Mrs. John Moenik, Mrs. Michael Telich, Mrs. Anthony Skur, Mrs. Mary Molk, Mrs. I. Cerne, Mrs. Mary Kausek, Mrs. M. Ivanush, Miss Frances Svetek, Mrs. Anthony Grdina and Mrs. Joseph Mihaljevic.

Mrs. Joseph Plevnik, assisted by her daughter, Pauline, made a very charming hostess, who naturally occasioned the afternoon a distinct success.

NEW MINIATURE GOLF

And now miniature golf has been adapted to dice. Two dice are used. One has the numeral 1 on all sides except the top and bottom, which bear the numeral 2. The other dice is marked "In the Rough," "In the Fair Green," "In the Lake" and "On the Tee," on its sides, and "In the Cup" on the top and bottom. Turns are taken in players making the least number of throws for a certain hole until "In the Cup" turns up.

Men who do things do not tell about them before or afterward.

COMMENTATOR

NOISE

The five sense organs of the body are sight, smell, taste, touch and hearing. Legal protection against the first four is in effect, but the law fails to protect the ear that is subject to all kinds of unnecessary noises. Incidentally, the ear is closest to the brain of all sense organs.

Obscene literature is prohibited by law as are offensive odors; food sold across the counters must be pure and unadulterated, and all articles touched by the public must be clean. But no provision is made to lessen the fatigue upon the nervous system that sometimes shock the human being to such an extent as to cause neurasthenia.

As a matter of fact city people cannot get away from riveting machines, ambulance bells, police patrols, radios, fire-engine, automobiles, trucks and the like. It is said that the screeching of automobile brakes cause people to suffer an unconscious feeling of fear.

Authorities claim that it takes ten times the energy to converse on a railroad train as it does in a quiet room. Telephone engineers claim that the current used in the ordinary telephone is 100 times stronger than it would have to be, were it operated under conditions of silence. Doctors tell us that every sound registered in the brain affects the body. When a person's sleep is disturbed by noise, and although not awakened, the effect upon the brain is just as great if he had been awake. Typists working in a noisy room pound on the keys harder due to the muscles growing tense that produces unconscious feeling of fear.

The time is not so distant when the average citizen will regard noisy streets with as much disdain as those that lack sidewalks. Future constructors of buildings will keep the elimination of noise factor uppermost in their minds. This has already been evidenced by the discovery of welding pieces of steel that eliminates the noisy riveting machine. Noiseless typewriters have been on the market for sometime, but evidently the excess cost prohibits many from equipping the office with them.

When one studies the sources of noises one readily agrees that many can be avoided.

Congratulations! Champs

Joliet, Ill.—First of all I want to congratulate SS. Peter and Paul, No. 66, SSCU Major bowling team for winning the National SSCU title in Cleveland, April 19, and thus bringing home the bacon. I also want to congratulate the losers for the fine sportsmanship shown in the championship contest. Here's hoping you better luck next year.

On May 23 our May Pole Dance will take place. All neighboring lodges are invited to attend this festival, as a splendid evening of entertainment is assured to the young and the elders. All that can possibly attend should do so. Those failing to be on hand will miss "the time of their lives."

Our second bowling team lost two out of three to the Brewsters recently. It seems as though we can't get going.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vesel, 2089 Carter Ave., St. Paul, Minn.

Louis M. Kolar, Athletic Commissioner and Editor of English Section, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BRIEFS

Charles Lausche breaks all city tourney records in the 24th city bowling tournament at Cleveland, O., in rolling 792, with games of 257, 257 and 278.

Metropolitan Opera Company of New York presents annual series of eight operas in Cleveland beginning with Monday, April 27, and ending Saturday, May 2. Cleveland takes to grand operas, as is evidenced by the overflowing crowds present at the Public Auditorium at the annual performances.

May 1 has been set aside as National Child Health Day by President Hoover and will be observed not only in the States, but in other countries as well.

Miss Jeanette Perdan will present her farewell concert May 3 in the Slovenian National Home at Cleveland. On May 9 she will climax her concert tour of the States with her appearance in Chicago at C. S. P. S. Hall, 1126 W. 18th St.

Lodge Zvezda, No. 170, SSCU, of Chicago, is holding a Balloon Dance, May 2, in the Polish Falcon Hall, 1921 W. 22d St.

Cities throughout the United States are launched upon clean-up week. Back in the spring of 1912 history relates as the beginning of cleaning cities on a large scale, evidently repairing the damage caused by the heavy snows of winter.

John Pustovarh of Chisholm, Minn., was elected captain of Chisholm High School football team for the coming season.

An Acknowledgement

Owing to the large number of S. S. C. U. members in Cleveland, who were so kind with their hospitality, in particular Charles Kikel and Frank Faletic, it has not been possible to thank you all individually and I am taking this opportunity to say how much I appreciated your kindness and hospitality.

F. J. Kress,

Chairman SSCU National Athletic Board.

GLYCERIN IN WATER

When washing the car you can prevent the water from freezing by adding glycerin.

The amount to be added depends, of course, on the temperature, but you will hardly be washing the car with the air much below the freezing point, so a small amount will do the work.

Do not add alcohol or other antifreeze agents as they damage the finish.

A good many members made the trip to South Chicago Sunday, April 19 to attend the KSKJ bowling tournament. A dance followed that afforded us an opportunity to meet a number of out-of-town people. A good time was had by all.

John P. Lunka.

BALLOON DANCE

Chicago, Ill.—Lest it has been forgotten, Lodge Zvezda, No. 170, SSCU, is sponsoring a Balloon Dance this coming Saturday, May 2, at the Polish Falcon Hall, 1921 W. 22d St.

Have you ever attended a balloon dance? If you have, we assure you this one will surpass any previous affair of this sort, and, if you haven't, the more reason why you should be present at this hilarious festival. An added incentive is the awarding of a beautiful wrist watch.

As for the music—Johnny Kochevar and his Merry-makers will do more than their share to entertain you.

Without a doubt you have already heard of the wonderful food that is prepared by the above mentioned lodge. This year, again, your appetites will be doubly satisfied.

Lots of balloons, plus good music, plus delicious food equal one grand and glorious evening! Investigate for yourself, 'cause seeing is believing.

See you anon!
Cecelia Kensek, Agnes Jurecic, Dance Committee.

Final Concert by Miss Perdan Held May 9

Chicago, Ill.—Miss Jeanette Perdan will appear as vocal-piano soloist Saturday evening, May 9, at C. S. P. S. Hall, 1126 W. 18th St. This concert will be the final one of her tour through Ohio, Pennsylvania and Illinois.

A good evening of entertainment for all music lovers is in store May 9. Miss Perdan will interpret Slovenian, German, French and English songs together with operatic arias. Her singing of songs in foreign tongues brings out her study of these languages with excellent pronunciation. As a concert recitalist, she possesses unusual talent.

This program of music will be a great source of delight to all guests attending. The Chicago SSCU lodges, sponsors of Miss Perdan's concert, take great pleasure to present the foremost artist of the American Slovenes.

Proceeds of the concert will go toward defraying expenses for Miss Perdan's continued study of music in Europe. Proceeds of the dance following the concert will be distributed among the SSCU lodges of Chicago.

Reservations for the concert can be made with all local SSCU lodge secretaries, or by calling Canal 5777 at 2214 S. Lincoln St.

Wm. B. Laurich.

"Thank You, Everybody" Center Ramblers

Center, Pa.—These words simply cannot express our gratitude to those who came from far and near to our first dance. We thank the senior lodge from Center, those who came from Greensburg, Verona, Universal, Export, White Valley, and all others who attended.

From appearances I'm sure everyone had a good time. At the end of the dance "Lahko noč" was too late. "Dober dan" was too early. It seemed that some didn't want to go home. "Three o'clock in the Morning" was an appropriate song to sing—the rest of the sentence you may finish yourself.

Mary A. Peternel.

SPORTING BITS

BASEBALL SEASON IS HERE

National Athletic Board of our Union met Sunday morning, April 19, in the office of the New Era, Cleveland, O. Bro. Rudolf Perdan, chairman of the Supreme Board of Trustees, SSCU, also was present and advised the athletic board on financial disbursements for the coming season.

A number of lodges responded to the appeal set forth by the athletic board in the New Era to submit ideas on baseball, and it was with this as a foundation that the board made plans accordingly for the coming season, as follows:

Four state champion lodge teams in hard baseball must be decided by Sept. 1, 1931. The four states are Pennsylvania, Ohio, Illinois and Minnesota. Each state must arrange its own schedule, but provision must be made whereby each lodge team plays three games with each opposing lodge team within the state. For instance, if Ohio has three SSCU lodge teams organized to play hardball, then the total number of inter-lodge games played will be nine.

The team winning the most games, and consequently losing the least number of contests, will be declared the state champion. Team's standing will be figured on percentage basis, after the pattern of organized professional baseball.

Once the state champions have been determined the sectional titles will be decided. Ohio and Pennsylvania state champions will play one game to determine the Eastern SSCU champion; Illinois and Minnesota will play one game to determine the Western SSCU champion.

The Eastern champions must be determined between Sept. 1 and 15 of this year.

The national champion lodge will be determined by one contest between the Eastern and Western SSCU champion, game to be played sometime between Sept. 15 and Oct. 1. The Western title is to be decided on the Saturday preceding the game to determine the national winner, as the latter will be played on the Sunday following. The reason for this arrangement is obvious, for in the event Minnesota should take the Western title it need not make an extra trip to meet the Eastern champion, but can stay over night in town to play the following day. The national championship will take place in the city of Illinois taking the state championship.

For the present time the lodges interested in hard baseball should make immediate arrangements for games with neighboring lodge teams of the same state. A schedule should be arranged with little delay.

Lodges that are planning on hard baseball teams for the coming season are as follows:

STATE OF PENNSYLVANIA

Jefferson Collegians, No. 205, SSCU, Canonsburg, Pa.; Pauline Fartro, Box 705, Euclid Ave., secretary.

Export Majestics, No. 218, SSCU, Export, Pa.; Miller Kukich, Box 716, secretary.

St. George, No. 61, SSCU, Reading, Pa.; Anton Jaklic, 324 W. Buttonwood St., secretary.

National Star, No. 213, SSCU, Conemaugh, Pa.; Frank Govekar, 30 Hazel St., secretary.

STATE OF OHIO

St. Aloysius, No. 6, SSCU, Lorain, O.; John Cerne Jr., 1659 E. 31st St., secretary.

STATE OF ILLINOIS

Comrades, No. 193, SSCU, Waukegan, Ill.; Frank Zupec, 1044 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill., secretary.

Illini Stars, No. 211, SSCU, Chicago, Ill.; John M. Zvezich Jr., 4049-51 W. 31st St., Chicago, Ill., secretary.

STATE OF MINNESOTA

Jubileers, No. 215, SSCU, Chisholm, Minn.; Frank Centa Jr., 110 W. Hemlock St., Chisholm, Minn., secretary.

St. John the Baptist, No. 192, SSCU, Gilbert, Minn.; John Dreshar, Box 791, Gilbert, Minn., secretary.

Other lodges which have not communicated with the writer as yet on hard baseball should do so immediately, or correspond with your nearest athletic board member. Roster of athletic board members appears each week in the New Era in the center of this sheet.

Lucky Fridays

It was on Friday that Christopher Columbus sailed westward into the unknown on his voyage of discovery.

He discovered America on Friday and returned safely to Europe on Friday.

St. Augustine, our oldest city, was founded on Friday.

The Pilgrims aboard the Mayflower sailed into Providence Town harbor on Friday.

It was Friday when they made their final landing on Plymouth Rock.

George Washington, father of our country, was born on Friday.

Bunker Hill was seized and fortified. The surrender of Saratoga took place, powerful in inducing France to throw her strength to the colonists fighting for American independence. Benedict Arnold's treason was discovered on a Friday. And it was on Friday that the Declaration of Inde-

LIFE OF AN ELEPHANT

It is difficult to obtain accurate information as to the extreme age reached by elephants in the wild state. There is no positive evidence that an elephant has ever lived more than 70 or 75 years either in captivity or in the wild state, although it is supposed that specimens may occasionally live to an age of 95 or 100 years.

The age reached by animals in captivity is not a good criterion of their natural life span because food and temperature are much more irregular in the wild state. Dr. W. Reid Blair, director of the New York Zoological Park, says that the extreme life span of animals may be estimated with a fair degree of accuracy by multiplying by four or five the number of years which the young of the species requires to reach maturity. In a general way the a cycle of elephants corresponds to that of human beings. They reach maturity at about 25 and begin to decline at 60 or 65.

"Your maid plays the violin. Has she got a good ear?"
"Oh, yes; it'll fit any keyhole in the house."

pendence was moved in Congress by John Adams.

And still there are many who consider it unsafe to start a journey on Friday.

Rules and Regulations Governing the Athletic Department of the South Slavonic Catholic Union

Ever since the Sport Fund has been put into effect, following the general convention of our Union, a set of rules and regulations were established governing the Athletic Department. At the Athletic Conference held in Cleveland, O., on Sept. 12 and 13, 1930, the delegation revised these rules printed below. These have appeared in booklet form and have been distributed to the lodges. It must be kept constantly in mind that these rules shall be strictly enforced. Special emphasis is placed on Article 8, concerning the eligibility of players on our lodge teams, when competing for state, sectional and national titles.

Athletic Commissioner.

1. The Sport Fund shall be used to assist in the support of the SSCU (JSKJ) athletic teams based on the highest standards of sportsmanship.
2. The Supreme Executive Committee shall elect a commissioner, who becomes duly responsible to the above committee for his actions.
3. The SSCU (JSKJ) will permit the playing of only those sports in which there is not too great risk for the loss of health, life and limb of its members. The athletic commissioner to pass final judgment in this matter.
4. The Athletic Board shall consist of five members to be elected by the athletic conference and the athletic commissioner shall be an ex-officio member thereof.
5. The duties of the athletic commissioner shall be:
  - a) To act as adviser for all sport groups, constantly promoting good sportsmanship in behalf of our organization.
  - b) To arrange all games between lodges in the SSCU (JSKJ).
  - c) To recommend financial assistance to all lodges he sees fit, abiding by any regulations made by the Executive Committee in regard to such grants.
  - d) To make annual and semi-annual reports of the management of the athletic teams to the Executive Committee and the Athletic Board.
6. The Athletic Board shall act as an arbitration board in such cases when the athletic commissioner is unable to judge, regulate or settle a controversial matter.
7. Each lodge must agree to abide by the rules of the SSCU (JSKJ) Athletic Board.
8. Membership of our teams shall consist of members of the SSCU (JSKJ) only. Players participating in SSCU (JSKJ) sports must be members in good standing.
9. A member may play in all athletic teams sponsored by his or her lodge, but is prohibited from playing on teams sponsored by any other lodge of the SSCU.
10. Transfer of players from one lodge to another is permissible, but not for the athletic purposes during the same playing season.
11. Each lodge must present a certified list of players to the athletic commissioner not less than ten (10) days before any championship game.
12. The expenses for individual equipment shall be kept to the minimum and all extravagance avoided.
13. Any lodge found guilty of illegitimate use of the sports fund (for a purpose other than the maintenance of a team) shall be automatically refused any further use of the fund. The matter from then on in respect to such a lodge lies at the discretion of the Supreme Executive Committee.
14. The SSCU (JSKJ) comes into possession of all athletic equipment in case a lodge or athletic group disbands.
15. "Importing" or hiring of players to represent a lodge is prohibited.
16. Financial assistance of one hundred (\$100) dollars is the maximum amount the athletic commissioner may recommend to the Supreme Executive Committee for any lodge in one year.
17. The Athletic Board shall have power to issue such additional rules as it may deem necessary, provided they do not conflict with the foregoing rules and regulations.
18. Place and time of the Athletic Board meetings, as well as Athletic Conferences, if and when such meetings are necessary, is to be designated by the Supreme Executive Committee.
19. Railroad fares incurred by visiting teams engaged for interstate and national contests in basketball and bowling are to be paid by the Union. Railroad fares shall be kept to a minimum.
  - a) Eight (8) men, including the coach, shall constitute the roster of the traveling basketball team.
  - b) Six (6) men shall constitute the roster of the traveling bowling team.
20. Rules and referees.
  - a) Official rules recognized by national authorities governing sports shall be adopted by the Union exclusively.
  - b) All basketball tournaments shall be refereed by members of the Basketball Referees' Association.

Lodge Number Important

In submitting articles to the New Era the writer's name must appear, together with the number of the lodge that he or she belongs to. Sometimes a number of articles are received bearing only the signatures.

Since the New Era is devoted entirely to the interest of the S. S. C. U. members, the editor gives preference to articles submitted by the members. Articles submitted by non-members are considered if space is available.

Hence, be sure to put down the number of your lodge along with your signature when writing to the New Era, as this enables the writer to distinguish members from non-members.

Editor.

FORD BUILDING A RIVER

The Ford plant at Dearborn, Mich., may soon be the world's largest water consumer. It is building a waterway to replace the present water intake system which now supplies the plant with 500,000,000 gallons daily. This water tunnel 60 feet deep and more than two miles long, will have a capacity of 913,600,000 gallons a day, or more than is used by the cities of Detroit, Philadelphia, Cincinnati and Washington combined. Wouldn't that interest Father Noah?

SPEED OF SOUND

The velocity of sound through air depends upon the temperature; for practical problems 1,100 feet a second is usually taken as the speed of sound in air. Light, on the other hand, travels at a speed of more than 186,000 feet in a second. That is why one can see a person at a distance strike an object with a mallet and not hear the sound produced until a short time later.

NORTH AND SOUTH POLES

The poles of the earth are 180 degrees apart, there being 360 degrees in a complete circle. Accordingly the equator is 90 degrees from each pole.

To Understand a Changing World

By Mark Villchur

We live in an era of tremendous economic and social changes, full of promise and also of lurking danger. In a decade the production of American manufacturing industries grew by 40 per cent., yet the number of wage earners declined by 5 per cent. Improved machinery has displaced 800,000 workers in manufacturing, 400,000 from the railroad industries, 200,000 from the coal mines. In the wheat area the mechanical combines have cut the force of farm labor from 50,000 to 20,000. An instance of how this displacement, which has become known as "technological unemployment," is brought about, is a giant machine, installed recently in Milwaukee, producing finished automobile frames at the rate of 10,000 frames a day. If operated steadily, this single machine could supply 3,000,000 frames a year, a frame for every motor car manufactured in the United States in 1930. Formerly when these frames were made by hand, it took 2,000 men to produce 10,000 frames a day. The giant machine in Milwaukee requires just 200 attendants. It has eliminated 90 per cent. of the operating force.

At least in one phase education itself appears as a means of relieving the situation. While the application of mechanical power, improved machinery, and scientific organization and management make it possible to carry on the work of the world with fewer and fewer workers, new "service" industries are being developed and into these the "dislocated soldier of industry," as Charles A. Beard, historian, calls the victim of "technological unemployment" is drifting. There is always a large movement of labor from occupation to occupation, due to natural restlessness, discontent with narrow circumstances and hopes for improvement. All this means a period of preparation of training of workers for new processes and new enterprises. It is at this point that displacement and labor shifts present important problems of adult education, or rather re-education.

These conditions naturally apply both to American and immigrant workers. Yet, there is a marked difference between the two groups in the intensity of the economic urge for adult education. Displacements affect the foreign born to a larger extent than they do the native workers. Furthermore, re-education is always a necessity for the immigrant even in normal times; his training, his education if any, his life experiences are all of a different world, and must be adapted to American conditions if he is to make his way in the New World.

These motives suggest more than vocational training for new jobs. The worker in America has more leisure than ever before, and there is every indication that the work day is to be further shortened. This increased leisure comes as at least one compensation for the stupefying monotony of labor. Tasks in industry are painfully alike from day to day. The worker too often has become a machine tender, and his creative powers remain unemployed. More leisure will mean little to the worker unless he knows how to utilize it to gain a fullest and richer life. "The leisure problem" will remain with us long after the present disastrous unemployment crisis clears away. And it is one

Child Health

The eighth birthday of National Child Health Day to be celebrated throughout the country on May 1 finds the spirit and observance of May Day taking on an international character, according to Mrs. Aida de Acosta Breckinridge, director of the Division of Publications and Promotion of the American Child Health Association.

"In addition to Canada, seven foreign countries are planning to celebrate Child Health Day," said Mrs. Breckinridge. "Ceylon is working on a program carefully planned by a member of the Ceylon Department of Health. The governor of Ceylon will issue a May Day proclamation and will meet with the heads of all the larger welfare organizations as well as interested and influential individuals in Colombo on May Day, when leading authorities will speak on child health, and the Children's Charter will be adopted as the program of work for the coming year."

"Other countries where May Day will be observed are South Africa, Japan, Siam, Burma, Peru and China. Cuba, Hawaii and Porto Rico will also celebrate," Mrs. Breckinridge said.

In speaking of the origin of May Day as an international institution Mrs. Breckinridge said that Child Health Day had been promoted especially by the International Council of Women which represents thirty-seven countries. "From the time the idea was first presented by a representative of the American Child Health Association at the council's meeting in Geneva three years ago until a definite resolution calling for the promotion of Child Health Day in each country was passed at the council's meeting in Vienna last June," she said, "it has the support of prominent women."

Recently the executive board of the American Federation of Labor passed a resolution asking the international labor office at Geneva to work with the national labor organizations in an effort to put May Day on the constructive footing of health for children.

1930 Had Greatest Drouth

Comparing it with six other similar visitations, the Department of Agriculture reports the drouth of 1930 "the severest on record." In the 21 years from 1880 to 1901 there were three widespread drouths. And in the 31 years from 1900 to 1930 there were five.

The 1930 dry spell goes down officially as the severest "in duration, area covered and deficiency in precipitation." It was to some extent from the Atlantic to the Pacific, from Mexico to Canada.

"How'd you enjoy your West Indies cruise?"

"I met the prettiest girl you ever saw."

"Jamaica?"

"Anne, I hate to confess it, but I'm a cad."

"Oh, that's grand, Fred. Next time you come over, bring some golf balls along."

Son: Yes, I'm a big gun at school now."

Father: Well, then, I'd like to hear some better reports from now on."

Him: I've got a cold in the head.

Her: That's something.

Sawdust

Boarder: This breakfast food tastes like sawdust.

Landlady: What are you kicking about? The sign says "Fine board!"

Doctor: I'm afraid I have bad news for you. You will never be able to work again.

Young Man: What do you mean, bad news?

WOODEN SHOES

About one-third of the people in the Netherlands wear wooden shoes. This type of footwear is still widely worn in many other European countries.

LIFE AFTER FREEZING

Fish and many insects can be frozen without destroying life. Caterpillars, according to entomologists, regularly live after being frozen during the winter. One investigator froze the grubs of the species known as daddy-long-legs until they would readily break, and those not broken survived. Fish have been frozen in solid ice without killing them.

field where educational forces have immense possibilities for usefulness.

(Reprint from "Fraternity," January-February, 1931 Issue of Foreign Language Information Service).

NEW MEMBERS

Did You Know—

That our Union awards two dollars for each new member enrolled in the adult department?

That our Union awards one dollar for each new juvenile member enrolled in the juvenile department?

That this special offer holds good for the year 1931?

That an arbitrary sum of \$2,500 has been set aside for this purpose by the Supreme Executive Committee of our Union?

That many of our English-conducted lodges are conducting a membership campaign?

Is your lodge making any arrangement for contests between members of opposite sex to see who can enroll the largest number of new candidates?

Why not interest your friends into becoming members?

Chicago Invites All to Concert May 9

Chicago, Ill.—The cheerful, sunny days of April brought a wealth and warmth of activity among our lively and benevolent fraternal lodges. Many members before making their own plans for the summer seemed determined to provide for the comfort and needs of the sad and unfortunate by means of benefit balls, concerts and plays. One wanders positively, bewildered amid a maze of varied entertainments each Saturday and Sunday evenings.

A few Sundays ago we saw the successful conclusion of the Banovec and Subelj concert.

Now the SSCU lodges are strongly in the foreground, for the members are organizing a Jeanette Perdan concert, which will be presented on May 9 at the C. S. P. S. Hall, 1126 W. 18th St., Chicago, Ill., at 8 p. m., under the leadership of Mr. John Zvezich.

A few prominent patrons who will assist and who are on the committee of the concert are the following: Mr. Joseph Zorko, 1636 W. 21st Pl.; Mr. Anton Krapenc, 1834 Blue Island Ave.; Mr. Joseph J. Tabor, 4226 W. 26th St.; Mr. J. M. Zvezich Jr., 4049 W. 31st St.; Mrs. M. Kovacich, 2254 Blue Island Ave.; Mrs. A. Jurcic, 2226 Blue Island Ave.; Mr. Albert S. Spolar, 1613 Blue Island Ave.; Mr. Leo W. Moore, 1531 W. 18th St.; and Mr. Martin Jurkas, 2030 W. Coulter St.

And so one hopes that Chicago will be generous in buying tickets, when so much brilliant pleasure is included in a modest price.

The SSCU lodges are planning this to be a super-event of a city-wide interest for the Jugoslavs, which will stir the hot blood of adventure within the breasts of all men and women who appreciate Jugoslav singing.

Jeanette Perdan, the popular Slovenian singer and pianist, will appear and pay generous tribute to Slovenian composers as well as English, German and French artists.

Tickets are on sale at the offices of the Slovenian newspaper companies in Chicago and at the office of the undersigned, and may be obtained in advance at the price of 50 cents each, or at the door at 75 cents.

William B. Laurich,
2214 S. Lincoln St.,
Chicago, Ill.

BECOMING APPLE EATERS

We are eating twice as many apples as ten years ago. The Department of Agriculture believes better fruit displays have done it. That is the fruit seller's way of advertising and few can resist it.

Cites Child's Welfare

"It is difficult for a young generation growing up with no memory of a twelve-hour or fourteen-hour day to realize the problems of abundant leisure time," says Col. Henry Breckinridge, of the National Amateur Athletic Federation and chairman of the section on recreation and physical education of President Hoover's recent White House Conference on Child Health and Protection. "All too many of the young people of today seem to think that free time is meant to spend in the movies, playing pool, shooting craps, riding the scenic railway, or just hanging around. It is a problem for their parents, or their community leaders, to provide wholesome recreation to fill this leisure time so that there is no room for distractions which lead to the courts."

"City mothers understand the difficulties, I think," said Col. Breckinridge. "When they want their children to have fresh air, they have to risk the youngsters in the streets even if they are headed for wholesome sport in a community playground or park."

Col. Breckinridge commented upon the president's proclamation of May Day as National Child Health Day. "If leaders in work for children and communities all over the country get into line with President Hoover's program for child health and protection, a generation of children will grow up able to work harder and enjoy their free time more thoroughly than we have been taught to do," he said.

Col. Breckinridge cited the city of Portland, Ore., and others as having made a clear-sighted and scientific approach to the problems of leisure time. The May Day Committee in Portland compiled a list of possibilities for leisure time activities and assisted with a survey of the number and adequacy of the free playground facilities of the city.

Programs of recreation are being formed more and more for the individual, Col. Breckinridge pointed out, calling attention to the reports of the White House conference which recommend "for every child, the strong and the weak, a recreation and physical education program suited to his individual needs." "In gathering the facts for the conference," said Col. Breckinridge, "we were concerned with the dynamic health of the child. Surrounded by all the safeguards of medical care, administration, and health education, the call is for a program of action. Through proper direction of recreation we must guide the child into the abundant physical life of virility, courage, independence, self-reliance, initiative, the spirit of co-operation, fairness, loyalty, modesty, cheerfulness, chivalry, and good citizenship. Programs aimed to produce these qualities in the characters of our children will be in the spirit of May Day—National Child Health Day, which this year aims at community responsibility and co-operation for child health and protection as represented in the children's charter of the White House conference."

Mail Articles Early

A number of articles contributed by S. S. C. U. members arrive at the New Era office on Tuesday of each week and contain news that should appear in the following edition. The New Era paper is printed on Wednesday, and all articles that arrive in this office later than Monday appear in the next week's issue.

Final corrections are made on Tuesday and the "dummy" is given final inspection as it will appear in print. "Dummy" is the term used by printers in referring to the last proof that the editor can make corrections on before the paper is printed. And, of course, no additional articles can be included on the "dummy."

Do not postpone writing articles in the hope that it will be written at the last minute and reach the New Era office just in time to appear in the following edition, because nine times out of ten something will occur that will delay things, thus postponing the appearance of the article. Matters will be helped along greatly if the contributors will submit their articles a number of days before the paper is printed.

Of course, when an athletic contest is held on a Sunday, then the best thing to do is to make comments on the game and mail the article the same evening. Then the article will arrive in the New Era office the following Monday, provided, of course, the city is not too distant. In which case the article appears in the following edition.

Are you using your influence to increase the membership of your lodge.

Opening Up the Middle West

Probably the biggest thing that has been done for the West since the passage of the Homestead Act is the program of inland waterways development now definitely set going toward its fulfillment by the nature of President Hoover.

Another good thing is that the work will be pushed at available points and will provide wages for many who are temporarily out of work. Public works may well be carried on in this way.

It has long been the dream of Hoover, the engineer, to open up this great productive region to the free flow of commerce. Through a project larger than that of building the Panama Canal, this is now about to be accomplished. Thereby is made possible a great Midwest empire, rich in agriculture and industry, the fulfillment of the president's dream.

The Missouri Valley alone produces more than 46 per cent. of this country's food grain but is handicapped by the longest haul and highest freight rate of any agricultural country on the globe. Now this is to be cured by 12,000 miles inland waterways with the "barge trains" of 10,000 to 15,000 tons, through the Gulf of Mexico, to the Atlantic as well as from the Great Lakes to the Gulf.

While a part of this work stretches out to future years, few years more will see the greatest system of navigable rivers in the world thrown open to commerce in the United States. The reaches of just such rivers in this huge work already carry nearly double the tonnage that passes annually through the Panama Canal.

The normal demand for transportation is greater than the facilities available, and lower rates by water will undoubtedly result in further increasing tonnage. Every year the country's transportation needs virtually double.

It is not generally known that it costs the Middle Westerner from two to three times as much to ship to either coast as it costs shippers on the coast to ship from one coast to the other.

Our Credit System

If this nation went on a basis seven-tenths of all business in the United States would come to an end, says Stephen Miller of the National Association of Credit Men. Our national wealth amounts to more than \$300,000,000,000. We have only eight billions of money.

YOUR PAPER

"Contributions"—the way as it stands covers a multitude of sins. Contributions, journalistically speaking, mean letters to the editor, news hints, criticisms about news, "feature" hints, poems, editorials—short, the whole gamut—what's in a newspaper. No experience, or previous experience, does not bar one from trying out for the NEW ERA Communication with the editor, depending on one's interest, is welcome and is encouraged.

This is your paper. Express your views on matters of interest to the S. S. C. U. Write your comments on newspaper as it is published. NEW ERA page is one of the best means of advertising activities of your lodge. By means use it.

IZ URADA GLAVNEGA
TAJNIKAPREJEMKI IN IZDATKI ZA
MESEC MARCH 1931
INCOME AND DISBURSEMENTS
FOR MARCH, 1931

Odrasli Oddelek—Adult Dept.

Dr. St. Lodge No.

Income Disbursements

1 851.20 \$ 1,270.67

2 742.03 547.19

3 160.85 41.00

4 158.25 46.83

5 15.00 15.00

6 642.34 262.00

7 559.92 281.17

8 172.75 30.00

9 300.77 58.17

10 108.81 20.50

11 47.65 210.00

12 341.21 93.00

13 298.17 1,143.00

14 446.28 654.24

15 452.26 149.00

16 392.75 1,000.00

17 221.85 287.68

18 552.45 484.50

19 609.46 98.00

20 147.42 62.04

21 264.23 533.00

22 631.75 178.67

23 330.59 128.52

24 73.36 60.00

25 255.85 201.86

26 280.07 364.00

27 146.73 830.29

28 34.95 299.33

29 333.18 611.51

30 108.99 274.00

31 207.57 16.00

32 260.92 63.00

33 248.92 25.00

34 198.08 383.50

35 110.98 117.60

36 206.76 22.80

37 35.15 156.00

38 475.37 56.33

39 141.18 28.00

40 76.17 33.00

41 631.41 201.67

42 52.71 94.00

43 190.51 112.00

44 101.24 33.00

45 212.08 112.00

46 229.19 112.00

47 14.58 33.00

48 82.36 201.67

49 79.45 94.00

50 276.34 112.00

51 254.69 33.00

52 116.70 61.00

53 198.07 57.00

54 214.27 114.00

55 44.67 53.00

56 177.45 44.67

57 406.99 13.00

58 185.95 168.00

59 119.65 1,020.34

60 281.47 281.00

61 127.65 96.00

62 254.85 200.00

63 189.44 59.00

64 67.56 139.00

65 239.16 53.00

66 181.82 667.00

67 191.08 1,066.00

68 166.71 285.00

69 139.39 61.00

70 381.47 414.00

71 158.00 1,389.72

72 55.81 8.00

73 130.08 84.00

74 62.18 42.00

75 308.88 497.83

76 49.31 28.00

77 275.29 195.00

78 103.03 26.00

79 108.76 289.00

80 170.03 56.00

81 91.43 166.00

82 216.27 386.67

83 172.04 10.00

84 50.57 15.33

85 115.00 28.67

86 191.02 78.00

87 67.31 15.67

88 65.83 1,000.00

89 103.00 90.00

90 85.37 63.00

91 69.56 85.00

92 190.65 657.33

93 132.50 152.00

94 64.19 74.17

95 287.11 50.00

96 85.00 43.00

97 54.21 98.50

98 63.54 108.00

99 78.57 16.00

100 293.00 335.00

101 207.63 77.50

102 71.86 16.00

103 89.21 49.60

104 17.84 116.00

105 158.34 451.00

106 53.59 71.00

107 57.61 118.00

108 40.21 119.00

109 141.28 120.00

110 88.67 45.00

111 80.63 14.00

112 27.99 124.00

113 212.61 46.00

114 25.03 126.00

115 63.10 31.00

116 78.68 52.00

117 80.85 129.00

118 102.42 130.00

119 92.84 131.00

120 42.91 132.00

121 67.11 133.00

122 264.05 134.00

123 70.90 135.00

124 89.70 136.00

125 136.07 137.00

126 188.55 138.00

127 48.97 139.00

128 123.21 140.00

129 29.74 141.00

130 107.44 142.00

131 104.77 143.00

132 150.28 144.00

133 59.04 145.00

134 84.13 146.00

135 40.91 147.00

136 14.00 148.00

137 14.00 149.00

138 14.00 150.00

139 14.00 151.00

140 14.00 152.00

141 14.00 153.00

142 14.00 154.00

143 14.00 155.00

144 14.00 156.00

145 14.00 157.00

146 14.00 158.00

147 14.00 159.00

148 14.00 160.00

149 14.00 161.00

150 14.00 162.00

151 14.00 163.00

152 14.00 164.00

153 14.00 165.00

154 14.00 166.00

155 14.00 167.00

156 14.00 168.00

157 14.00 169.00

158 14.00 170.00

159 14.00 171.00

160 14.00 172.00

161 14.00 173.00

162 14.00 174.00

163 14.00 175.00

164 14.00 176.00

165 14.00 177.00

166 14.00 178.00

167 14.00 179.00

168 14.00 180.00

169 14.00 181.00

170 14.00 182.00

171 14.00 183.00

172 14.00 184.00

173 14.00 185.00

174 14.00 186.00

175 14.00 187.00

176 14.00 188.00

177 14.00 189.00

178 14.00 190.00

179 14.00 191.00

180 14.00 192.00

181 14.00 193.00

182 14.00 194.00

183 14.00 195.00

184 14.00 196.00

185 14.00 197.00

186 14.00 198.00

187 14.00 199.00

188 14.00 200.00

189 14.00 201.00

190 14.00 202.00

191 14.00 203.00

192 14.00 204.00

193 14.00 205.00

194 14.00 206.00

195 14.00 207.00

196 14.00 208.00

197 14.00 209.00

198 14.00 210.00

199 14.00 211.00

200 14.00 212.00

201 14.00 213.00

202 14.00 214.00

203 14.00 215.00

204 14.00 216.00

205 14.00 217.00

206 14.00 218.00

207 14.00 219.00

208 14.00 220.00

209 14.00 221.00

210 14.00 222.00

211 14.00 223.00

212 14.00 224.00

213 14.00 225.00

214 14.00 226.00

215 14.00 227.00

216 14.00 228.00

217 14.00 229.00

218 14.00 230.00

219 14.00 231.00

220 14.00 232.00

221 14.00 233.00

222 14.00 234.00

223 14.00 235.00

224 14.00 236.00

225 14.00 237.00

226 14.00 238.00

227 14.00 239.00

228 14.00 240.00

229 14.00 241.00

230 14.00 242.00

231 14.00 243.00

232 14.00 244.00

233 14.00 245.00

234 14.00 246.00

235 14.00 247.00

236 14.00 248.00

237 14.00 249.00

238 14.00 250.00

239 14.00 251.00

240 14.00 252.00

241 14.00 253.00

242 14.00 254.00

243 14.00 255.00

244 14.00 256.00

245 14.00 257.00

246 14.00 258.00

247 14.00 259.00

248 14.00 260.00

249 14.00 261.00

250 14.00 262.00

251 14.00 263.00

252 14.00 264.00

253 14.00 265.00

254 14.00 266.00

255 14.00 267.00

256 14.00 268.00

257 14.00 269.00

258 14.00 270.00

259 14.00 271.00

260 14.00 272.00

261 14.00 273.00

262 14.00 274.00

Lea Fatur.

VILEMIR

POVEST IZZA TURSKIH BOJEV.

(Nadaljevanje)

Romana čuti stričev pogled, dvigne glavo, se mu nasmehe. Nekaj nadzemskega je v njenem nasmehu, nekaj, kar pravi vitezu: Kaj me gledaš, striček, tudi ti pojdeš skoro za menoj... Gotovo. Silni vitez ni več isti. Pri Gorici zadobljena, ne docela ozdravljena rana, razjeda močno telo. Vendar bi prebila železna narava telesno bolezen, ali sestrina smrt, Romanino hiranje, teži dušo. Redki so postali med sivimi črni lasje, plemenito lice nosi pečat truda, starosti. Črna, kakor Vilemirjeva, je suknja dokolenka, črno pero na širokokrajnem klobuku. Vladimirovič žaluje po Jeleni.

"K meni sedi, striček, pomeniva se kaj. Mnogo imava na srcu, česar ne sme vedeti Vilemir. Kalilo bi mu težko pridobljeno srečo. Kako se je trudil revež, koliko poti je imel moj dragi stric, preden se je uklonila ošabna gospa Ljubograjka, preden si je obrisala mila Ljubomira solze. Lep dan je bil za tebe, stric, ko si ovenčal Vilemirjevo zaročenko z bisernim vencom, ko je združil gospod Ljubograjski roki mladcev. Srečni Vilemir! Ko dozida grad, bo poroka... A jaz? Odpravljam se... Kaj me žalite? Rada grem za mamico..."

Naslonila se je na strica. Dolgo zadržana tožba ji je privrela iz ust:

"Stric moj zlati, kako pa je bilo moje življenje! Otrk sem morala pustiti mater, bežati pred očetom. Pekel me je očetov greh, žgala sramota našega rodu, bolela me je tvoja žalost, izguba matere, brata, domovine. Stric Radivoj, ti si bil edina uteha, moj solčni žar. Kaj sem prestala ob tvoji bolezn! Vilemir na tako nevarni poti, ti smrtno bolan. Tvoja duša pri tebi — za njim... Potem vest, da je našel Vilemir očeta, da ga zadržuje oče v Carigradu, ga hoče poturčiti... Jankovo trpljenje, Amrovi dvomi, Vilemirjeve, tvoje in očetove muke — vse sem pretrpela jaz... Oba slabotna na telesu, pa močna na duhu, sva se podala na daljno pot. Ti, da rešiš zadnjega Vladimiroviča, jaz, da iztržem brata očetu, očeta neveri, Amra dvomom... Gospodu sem darovala svoje življenje v dosegu tega cilja... Rana, zadana mi od lastnega očeta, je bila vzrok njegovega spokorjenja... Materina smrt, slovo od očeta sta me potrla... Nisem več mogla v Rihenberk, težko, da bi videla še kdaj Rožo in Nasto, nosila venec pri njuni poroki. Mene čaka samo še en venec, stric..."

Vroč je objela Romana strica in nadaljevala: "A nič zato! Rada umrjem, ker mislim, da je sprejel Gospod žrtve mojega življenja. In veliko mi je dal za njo. Blaženi trenutek, ko sem objela spokornega očeta, blaženi dnovi, ko je puščal begunec svetno čast za seboj in se zakril v redovniško haljo... Krasen dan zate, stric, in zame, ko sta stala Aša in Amra v beli obleki pri krstnem kamnu, ko ju je obšla starega vikarja drhteča roka z vodo večnega življenja. Veš, kako sva kumovala... Lepi, nama dragi imeni sva jima izbrala, lepe darove sva jima dala. Ti Radivoju-Amru list s Koroskega: Da žaluje na strmem Grebenu star plemič po sinovih, padlih v boju s Turki. Da se spominja sestre, odvedene od Turka. Z veseljem bo sprejel nečakinjo, dediča imena in imetja, ako spozna po svetinjah, katere hrani Aša, da jih je nosila njemu rodna sestra. To je bil Amrov krstni dar. Jaz sem dala Jeleni-Aši svojo biserno zavrtnico. Z njo naj odiči Amra svojo nevesto Rožo... Spominjala se bosta mene..."

"Da, golobica. Preskrbela si mu nevesto. Potrudila si se za Vilemirja, Janku nasvetuješ, da vzame Nasto, ko se poleže nekoliko bolečina, ko se naveliča burnega življenja ob meji. Za vse si skrbela, dušica. Bledi si izgovorila prostor v novem gradu, da ima dom, kadar jo zapusti stric vikarij, Zenonu si pripravila stolp — samo na mene, zlata, ne misliš... Praviš, da se odpravljáš na pot... Glej, pešam — kdo mi bo stregel? Kaj me puščaš samega?"

"Ne bi ostal sam, dragi stric. Negovala bi te Ljubomira, vedrili mali Vladimirovič. Ali, stric, jaz mislim, da ne ostaneš dolgo oddaljen od treh src, katera si ljubil tako. Jelena je umrla, goriška Katarina je uvela za samostanskim zidom — Romana hiti za njima. Tudi ti, moj vitez, moj junak — glej trudna sva..."

Obmolnila sta, na nebesnih oblakih je obstalo oko. V velikih kopah so plaval nad gorami, beli, veličastni. Na njih poplava duša k svojemu začetku...

Spodaj se je zidal grad. Počasi napreduje. Premalo je delavev. Če pojde tako naprej, ne dočaka Romana, da vzrasto visoki stolpi, da zavihra orel Vladimirovičev raz nje... Ne dočaka, da zasvirajo glasne trobente, da zavihrajo konj prepletene grive, da pripeljejo svahte vriskaje nevesto v novi grad... Tiha, brez veselega šuma bo poroka, prva stopinja nevestina bo tja do rakve, prvi dar — venec na nagrobno ploščo svakinji...

"Ali prihajaš po nju, Vilemir?" Romana je stegnila roki bratu naproti. Dvignil jo je rahlo, pokaral mehko.

"Večer je tu, Romana... Ze čaka Tone s čolnom, Bleda z ogrinjalom... Stric, kaj si pozabil, da škoduje hlad naši bolnici?"

Opazno je vodil sestro v dol. Dolga se je vlekla črna obleka, zatikale so se veje, prijel jo je ostri zob robide. Vitez je stopal na veje, trgali robide in gledal žalostno na venčeni cvet, ki je slonel ob ponosnem mladnem drevesu. Mimo visokih kupov tramov je vodil Vilemir sestro k Savi. Pazno je motrila Romana priprave za zidanje, kimala prijazno delavcem. Ustavljali so se, umolknila je beseda in pesem, vsak je gledal prenežno sestro junaškega brata... Trudnega kopita udar je ustavil Radivoja. Koga iščeš, kaj se oziraš? je vprašal njegov pogled rjavoličnega jezdeca. Kdo ti je naložil torbo popotnico? Uskok si — povej: kako si uskočil preko meje in kake novice donašiš iz Bosne?

Bošnjak se je poklonil Vladimiroviču in podal vitezu v usnje zaviti list. Novice iz rodne dežele, nemara od — očeta. Nestrpno je gledal Vilemir v stričev obraz. Romana se je stisnila k njemu... Gradnik je prihajal. Vitez je čital in se zbral veselo; trud, žalost sta izginila z lice. Vilemir mu je stisnil roko: "Se bomo bili, stric?"

(Dalje prihodnjič)

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

kot je bila predvojna Avstro-ogrška, ima blaginjska, ki je samo 45 palcev visok. Volilci omenjene države so menda računali z dejstvom, da ima tak majhen mož tudi majhno roko in ne bo mogel toliko zagrabiti iz blaginje, če bi ga prišlo nepošteno počeljenje, poleg tega pa radi kratkih nog tudi ne more biti poseben tekač.

Governer države Oklahome, W. H. Murray, znan tudi pod imenom Alfalfa Bill, je podpisal od državne legislature sprejeto predlogo, ki dovoljuje skopčenje slaboumnih oseb in pa zločincev, ki so bili trikrat obsojeni v zapore državnih kaznilnic. Čičaški banditi bodo posihmal skrbno pazili, da ne prestopijo meje države Oklahome.

Wilbur Glen Voliva, načelnik sekte zionistov v Zion City, Ill., si je nedavno pri kopanju v banji nekoliko oparil nogo, kar ga je tako razjidel, da se je zarezal, da se ne bo nikdar več kopal. Živeti pa namerava še 45 let. Če bo vse to res, bodo tekom prihodnjih 45 let avtomobilisti lahko že na daljavo 100 milj zaduhali Zion City.

Kot je bilo že poročano, je pred dvema tednoma postalo v solčni Španiji prevroče kralju Alfonzu, pa je odhitel proti severu, da si ohladi zdihujoče srce vroče. Toda, zdi se, da bo eks-kralj težko dobil stalne jerperge. Niti francoski niti angleški vladi ni posebno ljuba njegova navzočnost, pa morata nekako potrpeti, kakor se potrpi z neljubim žlahtom.

Pregnanih kraljev in njihove žlahte je zdaj po svetu že toliko raztreseno, da bo morda morala Liga narodov vzeti zadevo v roke. Najbolje bo, če jim kje v težko pristopnih gorah določi gozdno rezervacijo, kjer naj bi bivšega nemškega cesarja Wilhelma nastavlja za vrhovnega drvarja. V tisto rezervacijo naj bi se poslalo nekaj evropskih in ameriških bivov in drugih redkih živali, ki so že skoro izumrle. Ta družba spada skupaj.

Kralji in cesarji bodo kmalu taka redkost, da jih bomo mogli videti le še v narodnih parkih, gozdnih rezervacijah, zverinjkih in muzejih. A. J. T.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

eu, da je za današnje depresijo v precejšni meri odgovorna prevelika grabežljivost. Priporočil je, da če kapitalisti ne bodo hoteli napraviti "reda v hiši," bo ljudstvo to zanje opravilo.

WILLIAM GREEN, predsednik American Federation of Labor, je nedavno v nekem govoru poudarjal, da mase ne bodo več dolgo prenašale periodično se ponavljajoče depresije in krize. Priporočal je, da predsednik Hoover skliče ekonomsko konferenco delavskih in industrijskih voditeljev, ki naj bi izdelala dalekosežen delovni program; dalje je priporočil, da bi se peturni delavnik splošno vpeljal in da se črtajo ali močno reducirajo mednarodni vojni dolгови. To bi, po njegovem mnenju, depresijo odpravilo.

MALA ENTENTA, katero tvorijo Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija, dobiva glasom poročil iz Dunaja, nevarne razpoke, in Francijo, ki je nekaka botra te formacije, pričinja skrbeti. Jugoslavija je baje nezadovoljna s postopanjem Francije pri pogajanjih za neko posojilo in se baje približuje Nemčiji in Avstriji. Neki jugoslovanski državnik je baje izjavil poročevalcu Pesti Naplo v Budapešti, da se mora da Jugoslavija odreče francoski politični in finančni podpori in se pridruži carinski uniji Nem-

čije in Avstrije. Tudi med Rumunijo in Madjarsko baje nastajajo boljše medsebojni odnosi. — Morda je vse navedeno resnico, morda pa je na stvari le nekaj resnice, drugo pa so pobožne želje Nemcev in Madjarov.

RUSKA SOVJETSKA vlada je naznanila izpremembo z ozirom na plačo za delo od kosa ali količine (piecework), ki stopi v veljavo 1. maja. Vsako podjetje, kjer se bo uvedla plača od kosa, mora glede količine zadostiti kontraktu. Kjer se to ne bo zgodilo, bodo plače znižane. V podjetjih, kjer bo produkcija zvišana, bo proporcionalno zvišana plača in bonus.

INFANTA ISABELA, 80-letna teta bivšega španskega kralja Alfonza je pretečeni teden umrla.

ALI JE NEVARNO PROSITI PONOČI

(Nadaljevanje s 1. strani)

stva, — ako je bil le za trenutek preko meje, se doba šteje od trenutka, ko je zadnjič prišel nazaj v Zedinjene države, brez ozira na to, koliko časa je bil poprej v Zedinjenih državah). Seveda pa more inozemec biti deportiran iz drugih razlogov, ako je vstopil nezakonito v deželo po 1. juniju 1924 in ako spada med one, ki morejo biti vsak čas deportirani (nekateri zločinci itd.).

Inozemec, ki postane "public charge" tekom petih let po svojem zadnjem prihodu, je kot tak podvržen deportaciji, razen ako more dokazati, da je padel na breme javne dobrotelosti vsled razlogov, nastalih po njegovem prihodu in da, ko je bil pripuščten, ni bil "likely to become a public charge" (to je človek, o katerem je upravičeno domnevati, da pade na breme javnega dobrotelstva) oziroma ni spadal k nikakemu razredu inozemcev, ki jih zakon izključuje. To dokazati ni lahka stvar in inozemec, ki še ni tukaj pet let, se mora tega zavedati.

To je v kratkem splošni položaj, kar se tiče deportacije inozemcev, ki so postali "public charges." Kakor je razvidno, je zakon jako elastičen za tolmačenje. Pomembno pa je in utegne mnogim olajšati skrb, da je sama priseljenjska oblast odločno izjavila, da, ako je nezaposlenost edini razlog, da je inozemec v razredu javnih siromakov, mu ne preti nevarnost deportacije. To je razvidno iz pisma, ki ga je pisal generalni priseljenjski komisar dne 8. januarja 1931 kongresniku Staffordu iz Wisconsin. Zanimivo je tudi, da je v zadnjem času oblast odbila mnogo predlogov za deportacijo, ker se je dokazalo, da je inozemec padel na breme javne dobrotelosti edino radi nezaposlenosti.

Dasi je to precej jasno in pomirjajoče, se je treba vendar zavedati, da dostikrat preiskava glede osebe, ki je postala "public charge," prinese na dan tudi druge okoliščine, radi katerih utegne biti dotičnik prej ali slej deportiran. Mogoče je, da se skrbi, podhranjenost in pomanjkanje, razvile kako poprej skrito telesno ali duševno hibo in v takem slučaju bi inozemec mogel težko dokazati, da ta hiba ni obstojala pred njegovim prihodom.

Iz tega je razvidno, da kdorkoli še ni državljan, mora biti previden, ako zaprosi za javno pomoč. Vedno je bolj sigurno, ako se obrne za pomoč k privatnim ustanovam, organizacijam, bolnišnicam itd., ki ne dobivajo podpore iz javnih skladov. Še najboljše je, ako se obrne na pomožne organizacije v svoji narodnostni skupini. — FLIS.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

co naravnost na obraz in se utopila. Niti ni utegnla zakričati, tako naglo se je zgodilo.

V takem položaju jo je našla hčerka in ko so jo potegnili iz

gnojnice, je bilo njeno življenje že pri kraju. Pokopali so jo na veliki petek na križevskem pokopališču.

Ameriška eksploatacija Vojvodine. V Beogradu se mudijo zastopniki neke velike ameriške finančne skupine, ki namerava podvzeti velika gradbena eksploatacijska dela v Vojvodini in se glede tega pogaja z vlado. Skupina je že odkupila električno centralo v Novem Sadu.

DOPISI

(Nadaljevanje s 2. strani)

naloga, je bilo treba premagati tudi dokaj popolnoma neupravičenega nasprotovanja in podiranja. No, pa kjer je trdna volja, tam so uspehi, in vsi tisti, ki so izkušali preprečiti tiste uspehe, naj gredo vase in se izpreobrnejo, pa bo spet vse dobro. Na poti za ciljem našega napredka je žeteli pri skupnem kulturnem ustvarjanju iskrenega vsestranskega sodelovanja, ne pa brezplodnega razdiranja.

Gmeniti mi je še, da je tajnik Jozefovega društva, sobrat Šute z vso svojo agnostno svet mlađmudu društvu na strani pred igro in med prireditvijo.

Vrlenu članstvu mladega društva "Colorado Sunshine" gre vsa čast. Upajmo, da nam skoro zopet vrzijo kaj slinčnega v naši lepi govorici. Nič bati se! Le naprej! Za sabo imate nas starine in celo denversko slovensko naselbino!

Zvonko A. Novak.

Waukegan-North Chicago, Ill. Desetletnica Slovenskega Stavbinskega in Posojilnega Društva. — Dne 2. maja bo 10 let, odkar je ustanovljeno in posluje Slovensko Stavbinsko in Posojilno Društvo v Waukegan-North Chicago. Ni sicer dolga doba, a vendar je to društvo že veliko dobrega storilo za povzdigo gmetnega stanja slovenske naselbine.

V soboto 2. maja ob polu osmi ur zvečer bo v šolski dvorani glavna letna seja, katere so dolžni udeležiti se vsi članjevalci brez izjeme. Ako se kdo ne more udeležiti osebno, naj pa izreči pooblastilo (Proxy) pravilno izpolnjeno in podpisano, katero mu je bilo poslano na dom potom pošte, kakemu delničarju, kateri se bo seje udeležil, da ga zastopa na zborovanju. To je zelo važno. Kajti ako ni zastopan vsaj polovico delnic v prometu, se zborovanje ne more pričeti in je treba posebno zborovanje sklicati. Je treba nogo naznanilo in pooblastilo dati tiskati in razposlati na vse delničarje, kar stane veliko denarja in časa, kar seveda morajo delničarji vse plačati. Zato je dolžnost vseh, da se seje gotovo udeležijo, če ne osebno, pa s pooblastilom.

Novo serijo delnic se odpre 1. maja. Vsled tega bo urad odprt v petek zvečer, v soboto pa samo popoldne. V soboto zvečer ne bo urad odprt, ker se vrši zvečer glavno letno zborovanje. Vse posel, ki bi se imel vršiti v soboto, se bo vršil v petek zvečer, kar naj vsak vpošteva. Vsi novi delničarji, ki pristopijo v petek ali soboto, so upravičeni se udeležiti glavne letne zborovanja in imajo pravico voljati biti v odbor direktorjev.

Delnice so po 12½ in 25 centov tedensko ter enkratno vplačilo \$100, ki nosi letno 4½% obresti od dneva vloge do dneva izplačila.

Obresti od vlog 4½% obresti se izplačuje že z dnem 25. aprila. Ako še ni kdo obresti prejel, naj pride k blaginjsku, Martinu Sveto, 1102 Prescott St., katerikoli dan, čez dan ali zvečer, da mu izplača obresti.

Sprememba uradnih ur velja samo za v petek in soboto, 1. in 2. maja, vse druge uradne ure ostanejo, kakor doslej.

Pridite torej vsi na proslavo desetletnice in ob enem na glavno letno zborovanje 2. maja ob polu osmih zvečer, kjer vam bo podana zgodovina in napredek Slovenskega Stavbinskega in Posojilnega Društva.

Za North Shore Building and Loan Association (Slovensko Stavbinsko in Posojilno Društvo):

Math Ivanetich, tajnik.

Elcor, Minn. V našem glasilu sem čital že par člankov od naših glavnih odbornikov, tikajočih se sklada onemoglih. Poudarjalo se je, da je treba nekaj ukreniti za plačevanje asessmenta za stare, onemogle člane, ki so že prekoradili 65 let. Nekateri teh že plačujejo svoje asessmente 25 do 30 let, ter bi ne bilo prav, da se jih zdaj črta iz Jednote radi neplačevanja asessmenta. V več slučajih so taki člani zavarovani za \$500, \$1000 ali več stvarnini, pa nimajo nikogar, da bi se brigal zanje; njihovi dediči ne marajo plačevati asessmentov, dasi bi končno smrtelnina njim pripadla. Po mojem mnenju naj bi skušali glavni odbor rešiti to zadevo na ta način, da bi se za takega člana plačeval asessment iz njegove smrtnine, toliko časa, da bi ostala le svota \$250, kar zadostuje za pogrebne stroške. Dolga leta so plačevali prispevke za smrtinski sklad, zato naj bi bili deležni nekaj iz svoje smrtnine, ko neče nihče skrbeti zanje. Ker sedanja pravila tega ne dopuščajo, naj bi glavni odbor ukrepal, kako bi bilo mogoče to preduргati.

Ignatz Novlan,

član društva št. 110 JSKJ.

Chisholm, Minn. Članice društva "Danota", št. 150 JSKJ obveščam, da je bilo sklenjeno, da se udeležimo proslave 25-letnice društva Frederik Baraga, št. 93 JSKJ, ki se bo vršila dne 3. maja t. l. Omenjeno društvo vabi, da bi se korporativno udeležile vse članice našega društva. Torej se bomo zbrale ob 7:45 jutraj v Community Building, odkoder odkorakamo skupno k pričetku slavnosti. Gori omenjeno društvo nam je že dostikrat šlo na

roke in člani so nam radi pomagali, čest je bilo potreba. Zato je naša dolžnost, da se slavnosti petindvajsetletnice bratskega društva udeležimo v kar mogoče velikem številu in s tem pokažemo, da znamo ceniti njih naklonjenost. Pozdravi! — Za društvo "Danica", št. 150 JSKJ: Mary Žurga, tajnica.

Salida, Colo. Izven društvenega sedeža bivajoče članice društva sv. Alojzija, št. 73 JSKJ tem potom prosim, da se pisмено zglašajo tajniku, ter pošljejo svoje naslove. Jaz jih ne morem iskati brez točnih naslovov. Nekateri mi piše, pa ne navede svojega naslova, potem pa študiram, kam hočejo pisati! Toliko prizadevam v blagotno upoštevanje.

Tukajšno slovensko naselbino je 31. marca zadela velika požarna nesreča. Požar je uničil osem hiš in tudi drugeče dosti škode napravil. Reševanje in gašenje je bilo težko, kajti baš tisti večer je pihal veter s hitrostjo 70 milj na uro. — Delavske razmere tu pri nas so tudi pod ničlo; kdaj bo boljše, je težko reči. — Pozdravi!

Za društvo sv. Alojzija, št. 73 JSKJ: Frank Botz, tajnik, P. O. Box 79, Salida, Colo.

Lorain, O. (K 25-letnici poroke Mr. in Mrs. Svete, katero praznujeta 1. maja 1931.)

Kakor ponižna vijolica si skrivala se, dokler Te ni vtiral fantič Tvoj.

V kakem popelje Te v majniku, ko cvetke se vsilje črešnjevo, šibe se cvetja jablane, bežeg dišeč se klanja Ti, šarmarica nedolžna oglasa se, maceha po strani ogledava Te, rosa počiva na vejah... Solnce vse to razsvetlilo je: se vidi, da Vama se sreča smeji, posuta vsa s srebrnim in demanti.

Kaj pa sta hotela lepšega v dar prvega dne poročnega?

Cvet se prikazal je vsako leto: zdel se je Vama lepši včas, ko ga je rosica okropila, solnce ga obsevilo, zdel se je Vama slabši včas, ko ga je slanca oparila, čedek je hudo omočil ga... leto za letom sta pazila, dokl se Vama zdel je najlepši, ko je razcevel se cvet srebrni.

Kaj pa hočeta lepšega petindvajsetega dne poročnega? Vida Kumše.

Kitzville, Minn. NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnih src naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancom, da je nemila smrt pretrgala nit življenja dragemu soprogu oziroma očetu

PETRU MUSHČU

Preminil je 7. aprila 1931. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu dne 19. aprila na Maple Hill pokopališče.

Hranite in obrestujte

Vase prihranke po

Pri varni in zanesljivi Slovenski hranilnici.

The International Savings and Loan Co.

6235 St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO 819 East 185th St.

Ustanovljena 1916.

Premoženje preko dva milijona

Sprejema vloge po pošti

NEGLEDE KJE ŽIVITE

v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naše za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4% že s prvim dnem vsakega meseca.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecem to polnih zneskih, kakor so izkazani na izdanih potrdilih. Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamude časa, brez napotnih stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom slovljenec v žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljcu dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nezgod delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tujske sodnji v stari domovini.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone BARElay 7-0380 ali 0381

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki. Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, plane in radio vseh vrst in izdelkov dobite pri nas.

FRANK CERNE

6035 St. Clair Ave. in 920 E. 79th St., Cleveland, O.

SLOVENSKA CVETLIČARNA V JOHNSTOWN, PA.

nudi rojakom po zmernih cenah VENCE in CVETLICE za najrazličnejše prilike — istotam si lahko izposodi slovenske knjige.

MRS. MARY TOMEČ

120 Market St., Johnstown, Pa.

(Tel. 6211-B)

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

5400 Butler Street

Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, operke vse druge v notarski posloj spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.